

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Libër i dobishëm që përshkruan jetën e Profetit salAllahu alejhi ue sel-lem dhe cilësit e tij të larta me një formë të thjeshtë dhe të shkurtër dhe të renditur

هيثم سرهان
الموقع الرسمي للشيخ ..
<https://alsarhaan.com>
Shpërndahet Falas

Përmbledhje e dobishme e historisë së Profetit Muhamed صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ dhe virtytet e tij

هيثم سرهان
الموقع الرسمي للشيخ ..

Hejthem bin Muhamed Serhan

اللغة الألبانية

FALAS
SHPËRNDAHET FALAS

**Përmbledhje e dobishme e historisë
së Profetit Muhamed ﷺ dhe virtytet e tij**

Shkroi i varfëri për faljen e Zotit të tij
Hejthem bin Muhamed Serhan

Titulli i librit në original:

“Muhtesarul-Mufid Lisirati En-Nebij El-Mustafa ﷺ ue Shemailihi”

Titulli në shqip:

**“Përmbledhje e dobishme e historisë
së Profetit Muhamed ﷺ dhe virtytet e tij”**

Shkroi:

Shejh Hejthem bin Muhamed Serhan

Përktheu:

Unejs Sheme

<http://www.alsarhaan.com>

Kontakt:

islamtorrent@gmail.com

Parathënia e librit

Me emrin e Allahut, të Gjithëmëshirshmit, Mëshirëplotit!

Falënderimi i takon vetëm Allahut. Atë falënderojmë dhe vetëm prej Tij ndihmë dhe falje kërkojmë. I mbështetemi Allahut të na ruajë nga shërri i vetes sonë dhe nga të këqijat e punëve tona! Atë që Allahu e udhëzon, nuk ka kush e humb e atë që e humb, nuk ka kush e udhëzon. Dëshmoj se nuk ka të adhurar tjetër me të drejtë përveç Allahut, Një e të vetëm dhe se Muhamedi është rob i Allahut dhe i Dërguari i Tij.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ

“O besimtarë! Kini frikë Allahun me një devotshmëri të vërtetë ndaj Tij dhe mos vdisni ndryshe, veçse duke qenë muslimanë.”

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا رُجُوعًا وَبَثَّ مِنْهَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا

“O njerëz! Ruajuni Zotit tuaj, i Cili ju ka krijuar prej një njeriu (Ademit), pastaj prej atij krijoi bashkëshorten e tij dhe prej atyre dyve përhapri shumë burra e gra. Ruajuni Allahut, me emrin e të Cilit ju kërkon të drejtat e ndërsjella dhe ruani lidhjet farefisnore. Allahu është Mbikëqyrës mbi ju.”

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَ قُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ وَ يُغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَ مَنْ يُطِعِ اللَّهَ وَ رَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا

“O ju që keni besuar! Plotësojeni detyrimin ndaj Allahut, kijeni frikë Atë dhe flisni (gjithnjë) të vërtetën. Ai do t’ju drejtojë ju tek veprat e mira e të drejta dhe do t’ju fale juve gjynahet tuaja. Kushdo që i bindet Allahut dhe të Dërguarit të Tij, me të vërtetë që ka arritur fitoren më të madhe.”

E në vazhdim!

Këto janë disa fjalë përmbledhëse ku çdokush që ka sadopak si preokupim njohjen e Profetit të tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem është i nevojshëm për to, për të njohur/mësuar jetëshkrimin dhe udhëzimin e tij. Ibën El-Kajjimi (Allahu e mëshiroftë!) thotë: “Përderisa lumturia e robit në jetën e kësaj bote dhe në botën tjetër është e lidhur me udhëzimin e Profetit sal-lAllahu alejhi ue sel-lem, atëherë del detyrë për çdokënd që dëshiron të mirën për veten e tij, që dëshiron shpëtimin dhe lumturinë e saj, të njohë/mësojë udhëzimin e tij, historinë e tij dhe (të gjitha) çështjet e tij alejhis-selam, aq sa të dalë nga grupi i të paditurve në këtë fushë e të hyjë në grupin e pasuesve të tij. Njerëzit në raport me këtë ndahen në të tillë që kanë pak njohuri, shumë (njohuri) dhe të privuar (s’kanë njohuri). E gjithë mirësia është në dorën e Allahut, i Cili ia jep kujt të dojë! Allahu është Dhuruesi i mirësive të pakufishme!”

Lus Allahun e Lartësuar të më dhurojë mua dhe juve dashurinë për Profetin e Tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem dhe bindjen ndaj tij në ato që urdhëron dhe largimin nga ato që ai ka ndaluar!

Allahumme sal-li ala Muhamedin ue ala ali Muhamedin, kema sal-lejte ala Ibrahimie ue ala ali Ibrahimie ue barik ala Muhamedin ue ala ali Muhamed, kema barakte ala Ibrahimie ue ala ali Ibrahimie, inneke hamidun mexhid - O Allah! Lavdëroje Muhamedin dhe familjen e Muhamedit, ashtu siç lavdërove familjen e Ibrahimit. Dhe begatoje Muhamedin dhe familjen e Muhamedit, ashtu siç e begatove familjen e Ibrahimit! Me të vërtetë Ti je i Falënderuar dhe i Lavdishëm!

Dhe falënderimet i takojnë vetëm Allahut, Zotit të botëve!

PJESA E PARË
Virtytet dhe udhëzimi i tij
sal-lAllahu alejhi ue sel-lem

Tiparet e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem

Prejardhja e tij alejhis-selam

Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem është Muhamed bin Abdullah bin Abdulmutalib bin Hashim bin Abdumenaf bin Kusajji bin Kilab bin Murrâh bin Kab bin Lu'eji bin Galib bin Fihri bin Malik bin En-Nadri bin Kinaneh bin Huzejmeh bin Mudrikeh bin Iljas bin Mudar bin Nezar bin Meaddi bin Adnan. Adnani është prej bijve të Ismailit 'Kurbanit' i biri i Ibrahimit alejhima selam mikut dhe të dashurit të Allahut. Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem është padiskutim njeriu me prejardhje më të mirë i banorëve të tokës. Në hadith ka ardhur se Hirakli, mbreti i Romakëve, i tha Ebu Sufjanit radijAllahu anhu: *“Të pyeta për prejardhjen e tij dhe përmende se ai tek ju ka prejardhjen (familjen) më të mirë. Kështu janë të dërguarit, ata dalin (zgjidhjen) nga njerëzit me prejardhjen më të mirë të popullit të tyre”*.

Përzgjedhja e tij

Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka thënë: *“Me të vërtetë Allahu zgjodhi Kinanët nga bijtë e Ismailit, zgjodhi kurejshët nga Kinanët, nga kurejshët zgjodhi bijtë e Hashimit dhe mua më zgjodhi nga bijtë e Hashimit”*.

Emrat e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem: Të gjithë emrat e tij alejhi-selam janë përftuar nga vetitë dhe cilësitë e tij dhe nuk janë thjesht emra shenjues sa për njohje. Përkundrazi, të gjitha emrat e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem tregojnë për lëvdata dhe përsosmëri. Prej tyre:

Muhamed. Ky është emri më i njohur i tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem. Me këtë emër është quajtur/përmendur qartësisht në Tevrat. Kuptimi i tij është: Posedues i shumë cilësive për të cilat meriton të lavdërohet.

Ahmed: d.m.th. krijesa që më së shumti e falënderon Allahun dhe e lavdërojnë atë banorët e qiellit dhe Tokës, banorët e dynjasë dhe ahiretit për shkak të cilësive të tij të shumta të tij të lavdërueshme. Ky është emri me të cilën e ka quajtur Mesihu (Isa) alejhis-selam.

El-Mutevekil: është quajtur me këtë emër sepse ai alejhis-selam iu mbështet Allahut në përhapjen e fesë sa askush tjetër.

El-Mahji: me anë të të cilit Allahu e fshin/shkatërron kufrin (mosbesimin). Nuk është fshirë kufri me dikë tjetër sikurse ndodhi me të alejhis-selam.

El-Hashir: është quajtur me këtë emër sepse njerëzit mblidhen pas tij, sikur ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem të ishte dërguar për të tubuar njerëzit.

El-Akib: pas të cilit nuk ka profet tjetër. Nga kuptimi ai alejhis-selam është si *vula* e gjithë profetëve.

El Mukkafi: i Dërguari i fundit në gjurmët e atyre që ishin para tij. Allahu e dërgoi atë sal-lAllahu alejhi ue sel-lem në fund në gjurmët e të dërguarve pararendës.

Nebijju Et-Teube (Profeti i pendimit): me anë të tij Allahu e ka hapur derën e pendimit për banorët e Tokës dhe ua ka mundësuar aq shumë atë (pendimin) pas ardhjes së tij alejhis-selam, sa që s'mund të krahasohet me pendimin e njerëzve para tij. Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ishte njeriu që më së shumti kërkonte falje dhe pendim te Allahu.

Nebijju El-Melhameh (Profeti i luftës): është quajtur kështu ngase ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u dërgua me xhihad kundër armiqve të Allahut. Asnjë Profet me popullin e tij nuk ka luftuar aq shumë sa ka luftuar i Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem dhe umeti i tij. Betejat e mëdha që ndodhën në kohën e tij -midis muslimanëve dhe jobesimtarëve- nuk ishin parë (ndodhur) ndonjëherë para tij.

Nebijju Er-Rahmeh (Profeti i mëshirës): të cilin Allahu e dërgoi mëshirë për të gjithë botërat. Me anë të tij, Allahu i mëshiroi të gjithë banorët e Tokës. Ku besimtarët morën pjesën më të madhe të mëshirës, ndërsa jobesimtarët, pra ithtarët e librit, jetuan nën hijen e tij dhe besën e tij.

El-Fatih (Çliruesi): me anë të tij Allahu hapi derën e udhëzimit pasi ishte e mbyllur, hapi sytë e verbuar, veshët e shurdhër dhe zemrat e mbyllura. Me anë të tij, Allahu çliroi vendet e jobesimtarëve, hapi dyert e Xhenetit, hapi rrugët e diturisë së dobishme dhe veprave të mira.

El-Emin (Besniku): i cili është më meritori i krijesave për këtë emër. Ai është besniku i Allahut të Lartësuar në shpalljen dhe në fenë e Tij. Ai është i besuari i atyre që janë në qiell

dhe i banorëve të tokës. Madje, dhe vetë jobesimtarët kurejsh e quajtën atë sal-lAllahu alejhi ue sel-lem El-Emin përpara profetësisë.

El-Beshir (Përgëzuesi): sepse ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem i përgëzoi me shpërblime ata që i binden atij dhe paralajmëroi për dënim ata që e kundërshtojnë atë.

Sejjidu ueledi Adem (Zotëriu i bijve të Ademit): Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka thënë: *“Unë jam zotëriu i bijve të Ademit ditën e Kiametit dhe kjo nuk është për mburrje”*.

Es-Siraxhul-Munir (Pishtari ndriçues): i cili ndriçon pa djegur. Në të kundërtën e diellit i cili djeg.

Ai është robi i Allahut i cili ka një përlulesi/nënshtrim më specifik nga të gjithë. Ngase ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem është në shkallën më të plotë të përlulesisë/nënshtrimit.

Përshkrimi më i plotë i tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem është ai me të cilin ai ka përshkruar veten e tij. Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka thënë: *“Unë jam Muhamedi rob i Allahut dhe i Dërguari i Tij. Nuk dua të më ngrini mbi pozitën timë që më ka vendosur (dhënë) Allahu i Lartësuar”*.

Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka qenë njeriu me fizionominë dhe moralin më të mirë. Allahu i Lartësuar thotë: **“Me të vërtetë ti (o Muhamed) je në shkallën më të lartë të moralit”**.¹ Aishja radijAllahu anha ka thënë: *“Moral i tij ka qenë Kuran”*.² E zbatonte atë dhe i përmbahej kufinjve të tij/i respektonte kufinjte e tij. E pëlqente atë që ishte e pëlqyeshme në Kuran dhe urrente atë që ishte e urreyer në Kuran"

Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka thënë: *“Allahu më ka marr për mik e të dashur (khalil) ashtu siç mori Ibrahim për mik dhe të dashur”*.

Transmetohet nga Enes bin Malik radijAllahu anhu se ka thënë: *“Ngjyra e të Dërguarit të Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ishte e bardhë, e ndritur”, “djersa e tij ishte (dukej) si margaritar dhe kur ecte shpejtonte. Nuk kam prekur brokadë (lloj mëndafsh) dhe mëndafsh më të butë se dora e të Dërguarit të Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem dhe nuk kam nubatur aromë miski e as amber më të këndshme se sa era e trupit e të Dërguarit të Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem”*.

Shtati i tij: El-Bera bin Azib radijAllahu anhu ka thënë: *“Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ishte me shtatë mesatar dhe shpatullgjere. Flokët i arrin deri tek të butat e veshëve. E kam parë atë alejhis-selam të kishte veshur një xhube të kuqe. Kurr nuk kam parë njëri më të bukur se ai”*.

Fytyra e tij: Kab bin Malik radijAllahu anhu ka thënë: *“E përsbëndeta të Dërguarin e Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem me selam ndërsa fytyra e tij shkëlqente nga gëzimi. I Dërguari i Allahut sal-*

¹ El-Kalem: 4

² Ndërsa “Ai alejhis-selam ka qenë Kuran që ecte mbi sipëfaqen e tokës” nuk saktësohet. Sh.p.

LAllahu alejhi ue sel-lem kur gëzohej i shndriste fytyra sikur të ishte një copë hënë. E këtë e dallonim prej tij”. El-Berau radijAllahu anhu u pyet: A ishte fytyra e Profetit sal-lAllahu alejhi ue sel-lem si shpata (përsa i përket shkëlqimit)? Tha: “Jo. Përkundrazi, ajo ishte si Hëna (që shkëlqen)”.

Flokët e tij: Enes bin Malik radijAllahu anhu ka thënë: “*Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka patur duar (shuplaka) të mëdha, unë nuk kam parë pas tij ndonjë të ngjashëm me të. Flokët e Profetit sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ishin me onde as kacurrela dhe as të drejta*”.

Sytë e tij: Xhabir bin Semurah radijAllahu anhu ka thënë: “*I Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem kishte gojë të plotë (jo të vogël) të bardhën e syve e kishte pak në të kuqe, kurse thembrat i kishte të holla (jo të trasha)*”.

Djersa e tij: Enes bin Malik radijAllahu anhu ka thënë: Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem hyri tek ne dhe fjeti (gjumin e kajlules) tek ne. Gjatë gjumit djersiti. Nëna ime mori një shishe dhe filloi të mblihte djersën në të. Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u zgjua dhe tha: “*O Ummu Sulejm! Cfarë është kjo gjë po bën?*” Tha: *Kjo është djersa jote dhe e përdorim në parfumet tona, sepse ajo është më e këndshme se parfum?*”.

Vula e profetësisë: Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem vulën e profetësisë e kishte midis shpatullave të tij. Ajo ishte diçka e dalë në trupin e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem si nishan. Transmetohet nga Xhabir bin Semurah radijAllahu anhu se ka thënë: “*E kam parë vulën (e profetësisë) midis shpatullave të tij sikur të ishte vezë pëllumbi në ngjyrën e trupit të tij*”.

Nderimi i sahabëve për të: Amër bin El-Asi radijAllahu anhu ka thënë: “*Nuk kam patur askënd më të dashur tek mua se i Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhe ue sel-lem dhe më të nderuar/respektuar në sytë e mi se sa ai. Nuk mundja t’i mbushja sytë e mi nga shikimi i tij për shkak të nderimit që kisha për të. Nëse do pyetesha që të përshkruaja Profetin alejhis sel-lam, nuk do të mundja, sepse unë nuk i kam ngopur sytë me të (për shkak të respektit që kisha)*”.

Urveh bin Mesudi Eth-Thekafijju ua përshkruan Profetin sal-lAllahu alejhi ue sel-lem kurejshëve ditën e Hudejbijes: “*Pasha Allahun, kurrë nuk kam parë ndonjë mbret që ta madhërojne (nderojne) shokët e tij ashtu siç madhërojne (nderojne) shokët e Muhamedit sal-lAllahu alejhi ue sel-lem Muhamedin. Për Allahun, edhe sikur ai të kollitej e të nxirrte këlbazë e t’i binte ndonjërit në dorë, ai do të fërkonte me të fytyrën dhe lëkurën e trupit. Kur ai i urdhëronte ata për ndonjë punë, ata vraponin se kush do ta bënte atë më parë. Kur merrte abdes, ata sa nuk vriteshin për ujin e abdesit të tij. Kur fliste ai, ata e ulnin zërin dhe nuk ia ngulnin vështrimin, sepse kishin respekt për të*”.

Edukata e tij me Zotin e tij: Abdullah bin Esh-Shihiri radijAllahu anhu ka thënë: Thamë: “*Ti je zotëriu ynë (sejüduna)*”. Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem na tha: “*Zotëriu (Es-Sejid) është Allahu i Larmadhëruar*”. Atëherë ne i thamë: “*O më i miri, më i nderuari dhe më bujari nga ne*”. Ai

sal-lAllahu alejhi ue sel-lem na e ktheu: “Thoni ç’është për të thënë, ose pjesë të asaj që është për të thënë, por mos e lini shejtanin që t’ju tërbeqë pas vetes”.

Trimëria e tij: Aliu radijAllahu anhu ka thënë: “Kur ashpërsobej lufta mbrobeshim me të Dërguarin e Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem. Askush nga ne nuk ishte më pranë armikut se sa ai”.

Frikërespekti i tij: Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka thënë: “Ndërsa unë, pasha Allahun, jam që më së shumti i frikësohem Allahut ndër jush”.

Sjellja e mirë e tij me familjen e tij: Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka thënë: “Më i miri prej jush është ai që është më i mirë për familjen e tij. Ndërsa unë jam më i miri prej jush për familjen time”.

Turpi i tij: Ebu Seid El-Hudrij radijAllahu anhu ka thënë: “I Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ishte më i turpshëm se sa virgjeresha në dhomën e saj. Kur shihte diçka që e urrente, këtë e mësonim nga pamja e fytyrës së tij”.

Zgjedhja e më të lehtës: Aishja radijAllahu anha ka thënë: “Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem sa herë që i kërkobej të zgjidhte mes dy çështjeve, ai gjithmonë zgjidhte më të lehtën, përderisa nuk kishte të bënte me mëkat. E nëse ishte mëkat atëherë ishte njeriu që më së shumti i largobej atij”.

Nuk hakmerrej për veten e tij: Aishja radijAllahu anha ka thënë: “Pasha Allahun kurrë nuk e kam parë atë sal-lAllahu alejhi ue sel-lem duke luftuar kundër ndonjë padrejtësie që i bëhej atij personalisht, vetëm atëherë kur shkeleshin kufijtë e Allahut”.

Nuk e përbuzte ushqimin: Aishja radijAllahu anha ka thënë: “I Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem kurrë nuk e ka përbuzur ushqimin. Nëse i pëlqente e hante, e nëse nuk i pëlqente nuk e linte (s’e hante)”.

Pranonte dhurata: Aishja radijAllahu anha ka thënë: “I Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem e pranonte dhuratën dhe dhuronte (jepte atij që i jepte)”.

Nuk e hante lëmoshën: Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka thënë: “Familja e Muhamedit sal-lAllahu alejhi ue sel-lem nuk e hanë lëmoshën (sadikanë)”.

Thjeshtësia e tij: Transmetohet nga Ukbeh bin Amir radijAllahu anhu se: Profetit sal-lAllahu alejhi ue sel-lem i erdhi një burrë dhe i foli ndërsa ai dridhej nga frika. Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem i tha: “Qetësohu, se unë nuk jam mbret, unë jam thjesht biri i një gruaje që hante pastërma”.

Shërbimi ndaj familjes së tij: Transmetohet nga El-Esved bin Jezid radijAllahu anhu se ka thënë: E pyeta Aishen radijAllahu anha: Cfarë bënte Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem gjatë

kohës kur ishte në shtëpinë e tij? Tha: “*Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ishte në ndihmesë të familjes së tij. Kur hynte koha e namazit (dhe thirrej ezani) ai shkante të falte namazin (në xhami)*”.

Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka thënë: “*A nuk çuditeni se si e largon Allahu nga unë sharjen dhe mallkimin e kurejsbëve?! Ata e shajnë dhe mallkojnë një njeri të ultë kurse unë jam Muhamedi (i Lavdëruari te i cili janë tubuar të gjitha cilësitë e mira)*”.

Singeriteti: Abdullah bin Mesudi radijAllahu anhu ka thënë: Na ka treguar i Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem, ai që fliste gjithmonë të vërtetën e që është i besueshëm.

Sjellja e tij me shërbëtorin e tij: Enesi radijAllahu anhu ka thënë: “*I shërbeva të Dërguarit të Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem dhjetë vite. Pasha Allahun, kurrë nuk më tha “uf” dhe as për diçka që e bëra “përse e bërë kështu?” dhe për diçka që nuk e bëra (nuk më tha) “përse nuk e bërë kështu?”*”

Nuk dallohej nga shokët e tij dhe ka qenë shumë tolerantë: Enes bin Maliku radijAllahu anha ka thënë: Ndërsa ishim ulur në xhami, hyn një burrë i hipur në deve, të cilën e uli në xhami pastaj e lidhi dhe tha: Cili prej jush është Muhamedi? Ndërkohë i Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ishte ulur mes nesh i mbështetur. Tha: I thamë atij: Ky burri i bardhë i mbështetur. Burri i tha atij: O biri i Abdulmutalibit! I Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem i tha: “*Urdhëro!*” Burri tha: O Muhamed! Dua të të pyes diçka, por do të jem i vështirë për ty në pyetje, prandaj mos u zemëro me mua. I Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem tha: “*Pyet për çfarë të duash*”. Burri tha: Të përbetohem në Zotim tënd dhe Zotin e atyre para teje: a të ka dërguar Allahu tek të gjithë njerëzit? I Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem tha: “*Për Allah, po!*” Tha: Të përbetohem në Allahun! A me të vërtetë Allahu të ka urdhëruar të falemi pesë namaze në ditë-natë? I Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem tha: “*Për Allah, po!*” Tha: Të përbetohem në Allahun! A me të vërtetë Allahu të ka urdhëruar të agjërojmë këtë muaj të vitit? I Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem tha: “*Për Allah, po!*” Tha: Të përbetohem në Allahun! A me të vërtetë Allahu të ka urdhëruar të marrësh këtë zekat prej të pasurve tanë dhe ta ndash atë mes të varfërve tanë? I Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem tha: “*Për Allah, po!*” Burri tha: Besoj në atë me të cilën ti ke ardhur. Unë jam dërguar nga njerëzit e mi. Unë jam Dimam bin Tha’lebeh nga vëllezërit e fisit Sad bin Bekr.

Ushqimi i tij: Aishja radijAllahu anha ka thënë: “*Nuk është ngopur familja e Muhamedit sal-lAllahu alejhi ue sel-lem me bukë elbi dy ditë rresht derisa i Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u largua nga kjo botë*”.

Asketizmi i tij alejhis-selam në dynja: Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka thënë: “*Nuk më gëzon fakti që të kisha ar sa madhësia e Uhudit dhe që të kalojnë tre ditë e të më ketë mbetur qoftë një*”

dinar, përveç diçkaje për të shlyer borxhin. Përndryshe, (mos të kisha borxhe) do ta shpërndaja midis robëve të Allahut’.

Ai sal-Allah u alejhi ue sel-lem nuk shante: Aishja radijAllahu anha ka thënë: “*Ai sal-Allah u alejhi ue sel-lem nuk fliste fjalë dhe nuk bënte gjëra të pahijshme, nuk bërtiste në tregje, nuk e kthente të keqen me të keqe përse falte dhe toleronte’.*

Nuk ka prekur dorën e ndonjë gruaje të huaje: Aishja radijAllahu anha ka thënë: “*Dora e të Dërguarit të Allahut sal-Allah u alejhi ue sel-lem kurrë nuk ka prekur dorën e ndonjë gruaje’.*

Banesa dhe jetesa e tij: Umeri radijAllahu anhu ka thënë: Hyra tek i Dërguari i Allahut sal-Allah u alejhi ue sel-lem ndërsa ai ishte i shtrirë në një hasër e thurur me degët e palmave. U ula, ndërsa ai tërhoqi izarin e tij pos të cilit nuk kishte tjetër. Hasra kishte lënë shenja mbi trupin e tij. Vështrova në vendin ku i Dërguari i Allahut sal-Allah u alejhi ue sel-lem mbante ushqimet dhe pash se e vetmja gjë në atë shtëpi ishin afërsisht një *saë* elbi në një kuti dhe një kacek për ujin që varej në mur. Ndërsa në cep të dhomës kishte një tuf me barishte që përdoren për regjien e lëkurave të deleve dhe dhive. Tha: Nuk e përmbajta dot veten dhe sytë m’u mbushën me lot. Ai sal-Allah u alejhi ue sel-lem tha: “*Cfarë të bëri të qash, biri i Hatabit?’* Tha: O Profeti i Allahut! Pse mos të qaj kur ky rrogoz ka lënë shenja në trupin tënd kurse te vendi ku t’i mban ushqimet pash atë që pash. Kurse Kejsari dhe Cezari kënaqen gjenden në mirë dhe lumenjë që rrjedhin, ndërsa ti je i Dërguari i Allahut dhe ky është ushqimi yt! Tha: “*O biri Hatabit, a nuk je i kënaqur që për ne të jetë bota tjetër dhe për ata jeta e kësaj bote?’* Thashë: Sigurisht që po.

Testi i parë

Pyetjet

E saktë - E gabuar

Lumturia e njeriut në të dy botët është e lidhur me udhëzimin e Profetit sal-lAllahu alejhi ue sel-lem.

Të dërguarit vinin nga njerëzit me prejardhjen më fisnike të popullit të tyre.

Përshkrimi më i plotë i tij alejhis-salam është ai me të cilin ai e përshkroi veten e tij: “*Unë jam Muhamedi rob i Allahut dhe i Dërguari i Tij*”.

Mëndafshi dhe brokada janë më të buta se pëllëmba e Profetit sal-lAllahu alejhi ue sel-lem.

Allahu ka përmbledhur tek Profeti i Tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem përsosmërinë e moralit dhe tiparet më të mira. Ai i dha atij alejhis-salam dituri, mirësi dhe çdo gjë në të cilën gjendet shpëtimi dhe lumturia në jetën e kësaj bote dhe botës tjetër që s’ia ka dhënë dikujt tjetër.

Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem nuk dinte të lexonte dhe të shkruante dhe askush nuk e ka mësuar atë.

Cdo emër lidhe me shpjegimin përkatës: Muhamed, Ahmed, El-Akib, Es-Shiraxh

Njeriu që më së shumti e lavdëron Zotin e Tij	☐	☐	☐	☐
Ai i cili ndricon dhe nuk djeg	☐	☐	☐	☐
Shumë cilësi për të cilat lavdërohet	☐	☐	☐	☐
Nuk ka profet pas tij, ai është në vend të vulës	☐	☐	☐	☐

Ai alejhi selam ishte: pëllëmbë, erë, familje, fizionomi dhe moral, frikërespekt

Njeriu më i mirë në	☐	☐	☐	☐	☐
Më i buti në	☐	☐	☐	☐	☐
Më i këndshmi në	☐	☐	☐	☐	☐
Më i bukuri në	☐	☐	☐	☐	☐
Më së shumti në	☐	☐	☐	☐	☐

Ai alejhis selam: për Allahun, ushqimin, për veten e tij, lëmoshën, dhuratën

nuk hakmerrej	☐	☐	☐	☐	☐
hakmerrej	☐	☐	☐	☐	☐
nuk e përbuzte	☐	☐	☐	☐	☐
pranonte e jepte	☐	☐	☐	☐	☐
nuk pranonte	☐	☐	☐	☐	☐

Udhëzimi i tij alejhi-selam

Ngjyrat më të dashura tek ai: Ngjyra më të dashura tek ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ishte e bardha. Ai alejhis-selam ka thënë: *“Ajo (e bardha) është më e mira e rrobave tuaja. Prandaj visheni atë dhe qefinosni të vdekurit tuaj me atë”*.

Rrobat e tij: Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem vishte ato rroba që posedonte. Herë vishte rroba prej leshi, herë rrobe prej pambuku dhe herë rroba të bërë nga liri. Kur vishte këmishën, fillonte nga ana e djathtën e tij.

Mesataria e tij alejhis-selam në veshje: Disa nga të parët tanë të mirë kanë thënë: “Ata i urrenin dy llojet e rrobave që dalloheshin nga të tjerat (që binin në sy): rrobat e shtrenjta dhe të lirata”. Në hadithin e transmetuar nga Ibën Umeri radijAllahu anhumu: *“Kush vesh rrobë të veçantë që të duket (dallobet) nga të tjerët, Allahu do t’i vesh atij ditën e Kiametit veshje poshtërimi e pastaj ajo rrobë do t’i bëhet flakë zjarr”*. Ky dënim është për shkak se qëllimi i tij me këtë veshje ka qenë mburrja dhe mendemadhësia, prandaj Allahu e dënoi duke e poshtëruar. Po ashtu transmetohet nga Ibën Umeri radijAllahu anhumu se ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka thënë: *“Kush e tërbeq rroben e tij me mendjemadhësi, Allahu nuk do ta shikon ditën e Kiametit”*.

Ushqimi i tij alejhis-selam: Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem nuk e refuzonte ushqimin që gjendej dhe as nuk kërkonte atë që nuk gjendej. Kur i afrohej diçka për të ngrënë ai e hante atë, përpos atyre që nuk ia pranonte vetja. Këto i linte dhe nuk i ndalonte. Aishja radijAllahu anha ka thënë: *“I Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem kurrë nuk e ka përbuzur ushqimin. Nëse i pëlqente e hante, e nëse nuk i pëlqente e linte (s’e hante)”*. Siç ka lënë (nuk e pëlqente) ngrënien e hardhucës, me ngrënien e së cilës nuk ishte mësuar.

Mënyra e ngrënies së tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem:

-Në shumicën e rasteve ushqimi i tij vendosej në tokë mbi sofër.

-Hante me tre gishta.

-Nuk hante duke qëndruar i mbështetur.

-E përmendte Allahun (thoshte *bismil-lah*) në fillim të ushqimit dhe e falënderonte Atë (thoshte *elhamdulillah*) në përfundim të tij.

-Kur mbaronte ngrënien i lëpinte gishtat e tij.

Pirja e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem:

-Shumicën e rasteve ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem pinte ulur, madje e ndaloi pirjen në këmbë. Dhe e ka lejuar pirjen në këmbë me arsye që e bën të vështirë uljen.

-Pasi pinte vetë, ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ia jepte enën e pijes atij që kishte në të djathtën e tij, edhe nëse në anën e majtë tij mund të ishte dikush më i madh se ai (i anës së djathtë).

Udhëzimi i tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem në jetën familjare:

-Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka thënë: “*Nga dynjaja juaj më janë bërë të dashura gratë dhe parfumi. Ndërsa rehatia (kënaqësia) e syve të mi është në faljen e namazit*”.

-Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ndante me drejtësi mes grave të tij përse i përket qëndrimit gjatë natës, strehimit dhe shpenzimit.

-Aishja radijAllahu anha ka thënë: “*Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem kur udhëtonte hidhte short mes grave të tij. Ajo që fitonte do e shoqëronte atë në udhëtim, ndërsa të tjerave nuk u zëvendësonte asgjë nga koha e udhëtimit*”.

-Jetesa e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem me gratë e tij ishte në mënyrën më të mirë dhe moralin më të lartë.

-Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem dërgonte tek Aishja radijAllahu anha vajzat e ensarëve që të luanin me të. Kur ajo radijAllahu anha kërkonte diçka që nuk ishte e ndaluar, ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ia plotësonte.

-Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem mbështetej në prehrin e saj dhe lexonte Kuran. E kishte raste ku ajo mund të ishte dhe me menstruacione.

-Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem e urdhëronte atë radijAllahu anha të vishte një rrobe nga mesi e poshtë (kur ishte me menstruacione) dhe pastaj kënaqej me të.

-Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem e puthte atë radijAllahu anha edhe kur vetë ishte i agjërueshëm.

-Prej butësisë së tij dhe moralit të mirë me familjen e tij ishte se ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem e lejonte atë (Aishen) të luante. Dy herë ka bërë gara vrapimi me atë (Aishen), ndërsa një herë u shty me të gjatë daljes nga shtëpia si mënyrë loje me të.

-Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem kur udhëtonte dhe kthehej nga udhëtimi nuk bënte “Tark” tek familja e vet natën (të shkoj në formë të befafishme, pa i paralajmëruar) dhe ka ndaluar nga kjo gjë.

Udhëzimi i tij sal-lAllahu alejhi ue sel-le kur flinte dhe ngrihej nga gjumi:

-Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem kur shtrihej për të fjetur, thoshte: *“bismike Allahumme abja ue emuul”*. Dhe *“kur shtrihej në shtratin e tij tij çdo natë i bashkonte dy pëllëmbët e tij, pastaj frynte lehtë në to dhe lexonte ‘Kul huwAllahu ehad’, ‘Kul eudhu bi Rabbil-Felek’ dhe ‘Kul eudhu bi Rabbil-Na’*. Pastaj me to fërkonte sa të mundte prej trupit të tij duke filluar prej kokës, fytyrës dhe pjesës së përparme të trupit. *Këtë veprim e bënte tri herë”*. Po ashtu *“Kur donte të flinte e vendoste dorën e tij të djathtë poshtë faqes së djathtë dhe thoshte ‘Allahumme kinni adhaabeke jeume tebatu ibaadeke’ tri herë”*. Kur zgjohej nga gjumi thoshte: *“Elhamdulilahi el-ledhi abjana ba’de ma ematena ue ilejhin-nushuur”*. Pastaj përdorte misvakun për pastrimin e dhëmbëve.

-Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem flinte në fillim të natës dhe ngrihej në fundin e saj për të adhuruar Allahun. Kishte raste që qëndronte zgjuar në fillim të natës për nevojat dhe dobitë e muslimanëve.

-Atij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem i flinin sytë por jo zemra e tij.

-Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem kur flinte nuk e zgjonte njëri derisa të zgjohej vetë.

-Mënyra e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem e të fjeturit ishte më e mira dhe më e dobshme.

Udhëzimi i tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem në marrëdhëniet me njerëzit:

-Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem bënte shaka por thoshte vetëm të vërtetën.

-Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem kishte raste që fliste me nënkuptime (në rast nevojë), por edhe kur fliste me nënkuptime thoshte vetëm të vërtetën.

-Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem këshillonte dhe këshillohej me njerëzit.

-Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem vizitonte të sëmurin, prezantonte në përcjelljen e xhenazes, i përgjigjej ftesës dhe ishte në ndihmë të vejuarës, të varfërit dhe të dobët për të përmbushur nevojat e tyre.

-Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka dëgjuar poezi dhe i ka shpërblyer poetët. Ajo me të cilën ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem është lavdëruar është shumë më e pakët se cilësitë e tij të lavdërueshme. Kurse lavdërimi që i bëhet tjetër kujt pos tij alejhis-selam, në të shumtën e herëve ai (lavdërimi) është gënjeshtër.

-Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem i rregullonte nallanet me dorën e tij, arnonte rrobat me dorën e tij, ka ndrequr kovën e tij, ka mjelë delen e tij, i pastronte rrobat e tij, i shërbente famijes së tij dhe vetvetes si dhe mbante plithar (tullë balte të tharë në diell) bashkë me shokët e tij për ndërtimin e xhamisë.

-Ndonjëherë ai sal-lAllahu alejhi ue sle-lem ka lidhur gur në barkun e tij nga uria dhe ndonjëherë është ngopur.

-Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka pritur miq dhe e kanë pritur atë sal-lAllahu alejhi ue sel-lem.

-Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka bërë hixhame në mes të kokës, mbi shputat e këmbës, në dy anët e qafës dhe në fillim të shpinës mes shpatullave.

-Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem është mjekuar, ka mjekuar të tjerët me djegie, por vetë nuk është mjekuar me djegie, ka bërë rukje dhe nuk ka kërkuar t'i bëhet dhe i ka thënë të sëmurit të mbajë diet nga gjërat që e dëmtojnë atë

-Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ishte njeriu më i mirë në marrëdhëniet me njerëzit. Kur merrte hua e kthente më të mirë se ajo që kushte marrë.

Udhëzimi i tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem në ecje:

-Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ishte njeriu që ecte më shpejt, më bukur dhe më qetë.

-Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ecte më shpejt se shokët e tij të cilët përpiqeshin ta arrinin atë.

-Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka ecur këmbëzbathur dhe me nallane (shapka, opinga etj.).

-Sahabët radijAllahu anhum ecnin përpara tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem kurse ai ecte pas tyre.

-Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ecte me shokët e tij radijAllahu anhum një e nga një dhe në grup.

Udhëzimi i tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem në përmendjen e Allahut:

Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka qenë njeriu më i përsosur në përmendjen e Allahut të Lartësuar, madje të gjitha fjalët e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ishin në përmendjen e Allahut. Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem e përmendte Allahun kur zgjohej nga gjumi, kur fillonte namazin, kur dilte prej shtëpisë së tij, kur hynte në xhami, në mëngjes dhe në mbrëmje, kur vishte rrobat, kur hynte në shtëpi, para hyrjes në banjo, para marrjes së abdesit dhe pas tij, kur dëgjonte ezanin dhe kur shihte hënën, përpara ngrënies dhe pas saj, kur tështinte etj.

Disa sunete: Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka thënë: *“Dhjetë janë prej natyrshmërisë së pastër; shkurtimi i mustaqeve, lëshimi i mjekrës, përdorimi i misvakut për pastrimin e dhëmbëve, thithja e ujit fort (thellë) me hundë, prerja e thonjëve, larja e nyjeve të gishtërinjve, shkulja e qimeve të sqetullave, rruajtja e qimeve rreth organit gjenital dhe pastrimi me ujë pas kryerjes së nevojave”*. Transmetuesi e ka harruar të dhjetën.

Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem i jepte përparësi anës së djathtë: Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem pëlqente t'i jepte përparësi anës së djathtë në mbathjen e nallaneve (shapkave etj.), në krehjen e flokëve, në pastrim (abdes e gusul), në marrje dhe në dhënie të gjërave. Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem e përdorte të djathtën e tij për ngrënie, pirje dhe pastrim (kur merrte abdes). Kurse dorën e majtë e përdorte në banjo kur pastrohej nga urina dhe nevoja fiziologjike.

Rruajtja e kokës: Prej udhëzimit të tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ishte lënia e gjithë kokës pa rruar ose e rruante të gjithë atë (kokën).

Përdorimi i misvakut: Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem e pëlqente përdorimin e misvakut për pastrimin e dhëmbëve kur nuk agjëronte dhe kur ishte i agjërueshëm, kur zgjohej nga gjumi, para marrjes së abdesit, para fillimit të namazit dhe kur hynte në shtëpi. Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem i pastronte dhëmbët me shkopinj nga pema El-Eraak.

Parfumi: Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem e përdorte shumë parfumin dhe e donte atë.

Shkurtimi i mustaqeve dhe lëshimi mjekrës: Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka thënë: *“Kundërshtoni idhujtarët, lëshoni mjekrat dhe shkurttoni mustaqet”*.

Përcaktimi kohor: Enesi radijAllahu anhu ka thënë: *“Na e përcaktoi Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem kohën për shkurtimin e mustaqeve dhe prerjen e thonjve që mos t'i lëmë më shumë se dyzet ditë dhe netë”*.

Udhëzimi i tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem në të folur:

Fjalët e tij alejhis-salam

-Aishja radijAllahu anha ka thënë: *“I Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem nuk fliste shpejt siç flisni ju. Ai fliste qartë me fjalë të ndara saqë ai që ulej tek ai alejbis-selam i mbante mend”*.

-Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem shumë herë i përsëriste fjalët nga tre herë me qëllim që të kuptohej. Kur përshëndeste me selam këtë e bënte tre herë.

-Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem fliste vetëm kur e shihte të nevojshme dhe fliste me fjalë përmbledhëse; të pakta në shprehje por që përfshinin shumë kuptime.

-Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem nuk fliste në ato gjëra që nuk i takonin dhe fliste vetëm në gjëra ku shpresonte shpërblimin.

-Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem nuk fliste fjalë të ndyta dhe nuk bënte gjëra të pahijshme dhe nuk bërtiste.

E qeshura e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem:

-E gjithë e qeshura e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ishte buzëqeshje. Më e shumta e të qeshurës së tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ishte aq sa i dukeshin dhëmballët.

Qarja e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem:

-Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem nuk qante me dënësë duke ngritur zërin, porse i lotonin sytë dhe dëgjohej një zë nga gjoksi i tij.

-Qarja e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem herë ishte mëshirë për të vdekurin, herë ishte frikë për umetin e tij dhe dhembshuri për ta, herë prej frikës së Allahut të Lartësuar dhe herë kur dëgjonte Kuran.

Hutbeja e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem:

-Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem e mbante hutben në tokë, mbi minber dhe mbi deve.

-Xhabiri radijAllahu anhu ka thënë: *“I Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem kur mbante hutbe i skuqeshin sytë, e ngrinte zërin dhe i shtobej zemërimi sikur po paralajmëronte ushtrinë (nga rreziku që i kanosej)”*.

-Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem nuk mbante ndonjë hutbe veçse e fillonte me falënderimin e Allahut.

-Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ligjëronte në çdo kohë me gjëra që mendonte se janë të nevojshme dhe të dobishme për njerëzit.

Testi i dytë

Pyetjet

E saktë –E gabuar

Kur vishte këmishën fillonte me anën e djathtë.

Në shumicën e rasteve ushqimi i tij vendosej shtruar në tokë mbi sofër.

Kur udhëtonte dhe kthehej nga udhëtimi nuk bënte “Tark” tek familja e vet natën dhe ka ndaluar nga kjo gjë.

Ndonjëherë ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka lidhur gurë në barkun e tij nga uria dhe ndonjëherë është ngopur.

Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem është mjekuar, ka mjekuar të tjerët, por vetë nuk është mjekuar me djegie, ka bërë rukje dhe nuk ka kërkuar t'i bëhet.

Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem kishte shtatë fëmijë; katër djemë dhe tre vajza.

Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem të gjithë fëmijët i kishte nga martesë me Hadixhen dhe askush prej grave, përpos Hadixhes, nuk lindi.

Të gjithë fëmijët e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem vdiqën para tij.

Nuk ka kundërshtim në mesin e dijetarëve se Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem vdiq duke qenë i martuar me nëntë gra; Aishen, Hafsa, Zejnebe bintu Xhahsh, Ummu Selemeh, Safijjeh, Ummu Habibeh, Mejmuneh, Seudeh dhe Xhujejriijeh.

Allahu i Lartësuar i dërgoi selam Hadixhes me anë të Xhibrilit. Kjo veçanti i është dhënë vetëm asaj e askujt tjetër.

Ngjyra më e dashur tek ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ishte:

e bardha e zeza atë që posedonte prej ngjyrave.

Rrobet e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem: nuk vishte rrobe leshi vishte rrobe pambuku dhe liri vishte atë që posedonte vetëm e para dhe e dyta.

Rrobet e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem: ishin të shtrenjta të lira për shkak të asketizmit të tij mesatare.

Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem e përmendte Allahun dhe e falënderonte Atë: në fillim të ushqimit në fund të tij në fillim dhe në fund.

Në të shumtën e rasteve ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem pinte: ulur në këmbë të dyja i ka vepruar.

Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka thënë: “*Më janë bërë të dashura nga dynjaja juaj*”: gratë parfumi të dyja së bashku.

Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka thënë: “*Ndërsa rehatia (kënaqësia) e syve të mi është në*”: Xhenet namaz të dyja bashkë.

Jetesa e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem me gratë e tij ishte: në mënyrën më të mirë me moralin më të lartë të dyja bashkë.

Enesi radijAllahu anhu ka thënë: “*Na e përcaktoi Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem kohën për shkurtimin e mustaqeve dhe prerjen e thonjeve që mos t’i lëmë më shumë se (...) ditë dhe netë*”. tridhjetë dyzetë pesëdhjetë.

Udhëzimi i tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem në rruajtjen e kokës ishte: rruante një pjesë dhe linte pjesën tjetër e linte të gjithë ose e rruante të gjithë.

Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem e donte misvakun dhe dhëmbët i pastronte me misvak: kur nuk agjëronte kur ishte i agjërueshëm të dyja bashkë.

E qeshura e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ishte: e gjitha buzëqeshje në të shumtën e herëve ka qenë bërëqeshje.

Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u dërguar: te mbarë njerëzit te xhinët dhe njerëzit

Padiskutim që vajza më e mirë e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem: ishin të gjitha Fatimja Zejnebja

Nuk i ka zbritur Shpallja duke qenë në petkun e ndonjë prej grave të tij vetëm se: te Hafsa te Ummu Selemeh te Aishja

Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem: xhenaze, ftesës, vejushën e të dobët, të sëmurin

vizitonte	☐	☐	☐	☐
merrte pjesë	☐	☐	☐	☐
i përgjigjej	☐	☐	☐	☐
ecte me	☐	☐	☐	☐

Punët e tij: delen, plithar në ndërtim të xhamisë, rroben me dorën e tij, nallanet, familjes e vetes së tij

rregullonte	☐	☐	☐	☐	☐
ka arnuar	☐	☐	☐	☐	☐
ka mjelur	☐	☐	☐	☐	☐
i ka shërbyer	☐	☐	☐	☐	☐
ka mbajtur	☐	☐	☐	☐	☐

Prej fitrës janë: thonjve, qimeve të sjetullës, qimeve rreth organit, mjekrës, mustaqeve

shkurtimi i	☐	☐	☐	☐	☐
lëshimi i	☐	☐	☐	☐	☐
prerja e	☐	☐	☐	☐	☐
shkulja e	☐	☐	☐	☐	☐
rruajtja e	☐	☐	☐	☐	☐

Udhëzimi i tij në ngrënie: nuk gjendej, e hante, e linte dhe s'e ndalonte, gjendej

nuk e refuzonte atë që	☐	☐	☐	☐
nuk kërkonte atë që	☐	☐	☐	☐
kur i afrohej diçka për të ngrënë	☐	☐	☐	☐
ato që s'ia pranonte vetja	☐	☐	☐	☐

Ai alejhis-selam: kur mbaronte, me një gisht, me pesë, me tre

hante me gishta

i lëpinte ato	☐	☐	☐	☐
është më mirë	☐	☐	☐	☐
se ngrënia				
mendjemadhi ha	☐	☐	☐	☐

Ibën El-Kajjimi (Allahu e mëshiroftël) ka thënë: “Ka bashkuar mes të qenit të saj hanefije (fe e pastër) dhe tolerante (e lehtë). Ajo është hanefije në teuhid dhe tolerante në morale. E kundërta e tyre janë shirku dhe ndalimi i asaj që Allahu e ka bërë të lejuar”

Është dërguar te xhindët dhe njerëzit: Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka thënë: “*Cdo profet dërgohej posaçërisht tek populli i tij, kurse unë u dërgova tek mbarë njerëzit*”.

Libri dhe thirrja e tij: Allahu i Lartësuar thotë: “**Elif Lâm Râ. Këtë Libër ta kemi shpallur ty (o Muhamed), për t’i nxjerrë njerëzit, me lejen e Zotit të tyre, nga errësira në dritë, në rrugën e të Plotfuqishmit, të Denjit për çdo lavd**”. Ibrahim: 1

Mrekullia e tij: Mrekullia më e madhe e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem është Kurani. Nuk ka patur ndonjë mrekulli që i është dhënë ndonjë të Dërguari apo Profeti para tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem vetëm e që të mos ketë patur ai alejhis-selam një pjesë nga ajo.

Dashuria e tij është fe: Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka thënë: “*Askush nga ju nuk ka besuar derisa unë të jem njeriu më i dashur tek ai se fëmija e tij, prindi i tij dhe të gjithë njerëzit*”.

Gjykimi për atë që e urren atë sal-lAllahu alejhi ue sel-lem: Kush e urren atë alejhis-selam, ai konsiderohet jobesimtar. Allahu i Lartësuar thotë: “**Sigurisht, ai që të urren ty, ai vetë është fatprerë**”. El-Keuther: 3

Miku dhe i dashuri i Allahut: Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka thënë: “*Allahu më ka marr për mik e të dashur (khalil) ashtu siç mori Ibrahimin për mik dhe të dashur*”.

Prej Ulul-Azmit: Allahu i Lartësuar thotë: “**Ne lidhëm besën me ty (o Muhamed) siç bëmë me profetët e tjerë: me Nuhun, Ibrahimin, Musain dhe Isain, të birin e Merjemes**”. El-Ahzab: 7

Dituria e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem: Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem: “*Unë jam më i dituri prej jush në lidhje me Allahun*”. Allahu i Madhëruar thotë: “**Thuaj: “Unë nuk ju them se zotëroj thesaret e Allahut apo se e di të padukshmen dhe as nuk them se jam engjëll.”** El-Enam: 50

Gjykimi për atë që i bindet atij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem dhe atë që e kundërshton: Allahu i Madhëruar thotë: “**Thuaju (o Muhamed): “Nëse ju e doni Allahun, atëherë më ndiqni mua, që Allahu do t’ju dojë dhe t’jua falë gjynahet!”** Al Imran: 31.

Dhe ka thënë: “**Mos u ligështoni dhe mos u pikëlloni, sepse ju, gjithsesi jeni më të lartët, nëse jeni besimtarë të vërtetë**”. Al Imran: 139.

Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka thënë: “*Të gjithë do të hyni në Xhenet përveç atij që refuzon*”. Thanë: E kush refuzon o i Dërguari i Allahut? Tha: “*Kush më bindet mua do të hyjë në Xhenet kurse ai që më kundërshton ka refuzuar*”.

Po ashtu ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka thënë: “*Poshtërimi dhe nënçmimi është për atë që kundërshton urdhërin tim*”.

Umeti i tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem: Allahu i Madhëruar thotë: “**Ju jeni populli më i mirë i dalë për njerëzimin: (sepse) ju urdhëroni që të bëhen vepra të mira, i ndaloni të këqijat dhe besoni Allahun**”. Al Imran: 110.

Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka thënë: “*Pasha Atë në dorën e të Cilit është shpirti im, shpresoj që të jeni gjysma e banorëve të Xhenetit*”.

Vendi i tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem: Vendi i tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem është Meka. Allahu i Lartësuar thotë: “**Me të vërtetë, Faltorja e parë e ngritur për njerëzit, është ajo në Bekkë (Mekë), e bekuar dhe udhërrëfyese për popujt. Në të ka shenja të qarta (që janë): vendi i Ibrahimit (mekami Ibrahim); (fakti që) kush hyn në të është i sigurt; dhe vizita (për haxh) e kësaj Faltoreje (e cila është detyrë) për këdo që ka mundësi ta përballojë rrugën. E kush nuk beson, Allahu nuk ka nevojë për askënd**”. Al Imran: 96-97.

Meka është vendi i Shenjtë. Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka thënë: “*Me të vërtetë këtë qytet Allahu e ka bërë të ndaluar (të shenjtë) ditën kur krijoi qiejtë dhe tokën. Ky do të jetë i shenjtë me shenjtërimin që i ka bërë Allahut*”.

Ai është vendi i muslimanëve deri në ditën e Kiametit. Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka thënë: *“Nuk ka migrim (hixhret) pas çlirimit të Mekes”*.

Kibla e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem: Kibla e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem është Qabja. Para saj ka qenë Bejtul makdis (Kudsi). Allahu i Lartësuar thotë: **“Ne të pamë ty (Muhamed) që vazhdimisht drejtoje shikimin nga qielli. Mirë pra, Ne do të të kthejmë ty nga kibla që të kënaq ty. Prandaj, ktheje fytyrën tënde nga Xhamia e Shenjtë (Qabeja)! Dhe kudo që të gjendeni, kthejeni fytyrën tuaj nga ajo anë!”** El-Bekare: 144.

Xhamia e Shenjtë është e para xhami e ndërtuar mbi sipërfaqjen e tokës. Ebu Dherri radijAllahu anhu ka thënë: E pyeta të Dërguarin e Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem për xhaminë e parë e ndërtuar mbi sipërfaqjen e tokës, dhe tha: *“Xhamia e Shenjtë”*.

Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka thënë: *“Kush vjen në këtë Shtëpi dhe nuk flet dhe bën veprime të pahijshme, kthehet si ditën që e ka lindur nëna e tij”*.

Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka thënë: *“Namazi i falur në Xhaminë e Shenjtë (Qabe) është i barabartë me njëqind mijë namaze, namazi i falur në xhaminë time është i barabartë me një mijë namaze kurse namazi i falur në Bejtul-Makdis (Kuds) është i barabartë me pesëqind namaze”*.

Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka thënë: *“Nuk lejohet udhëtimi me qëllim adhurimi vetëm se në tre xhami; në Xhaminë e Shenjtë, në xhaminë time dhe në xhaminë Aksa”*.

Po ashtu ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka thënë: *“Kur të shkonit për të kryer nevojat fiziologjike, atëherë mos u ktheni në drejtim të Kibles dhe mos ia ktheni shpinën asaj. Por (kthehuni) në lindje dhe në perëndim”*.

Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem kishte shtatë fëmijë, tre djemë dhe katër vajza:

1. Kasimi, me emrin e të cilit ka patur dhe nofkën.
2. Zejnebja radijAllahu anha.
3. Rukajjeh radijAllahu anha.
4. Ummu Kulthum radijAllahu anha.
5. Fatimeh radijAllahu anha.
6. Abdullah, i cili njihej me nofkën i miri, i pastërti.
7. Ibrahim, nëna e të cilit ka qenë Marija. Kurse pjesën tjetër të fëmijëve ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem e ka patur me Hadixhen radijAllahu anha. Asnjë prej grave të tij, pos saj, nuk lindi.

Të gjithë fëmijët e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem vdiqën para tij, përveç Fatimes, e cila vdiq gjashtë muaj pas vdekjes së Profetit sal-lAllahu alejhi ue sel-lem. Allahu për shkak të durimit të saj dhe shpërblimit që llogariste tek Ai (Allahu) e ngriti atë në grada në Xhenet dhe e dalloi nga të gjithë gratë e tjera. Fatimja radijAllahu anha është padyshim prej vajzave më të mira të tij. Të gjithë vajzat e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem e arritën Islamin dhe e pranuan atë dhe bënë hixhrit (migrim) bashkë me të sal-lAllahu alejhi ue sel-lem.

Xhajallarët e tij sal-lAllahu alejhi ue sle-lem janë njëmbëdhjetë:

1. Zotëriu i dëshmorëve, Hamza radijAllahu anhu.
2. Abbasi radijAllahu anhu.
3. Ebu Talibi radijAllahu anhu, emri i të cilit është Abdulmenaf.
4. Ebu Lehebi, emri i të cilit është Abduluzza.
5. Zubejri.
6. Abdulkabeh.
7. El-Mukvvim.
8. Diraru.
9. Kuthem.
10. El-Mugirah.
11. El-Gajdak, emri i të cilit është Mus'ab.

Nga të gjithë xhajallarët e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem vetëm Hamza dhe Abbasi radijAllahu anhuma e pranuan Islamin.

Hallat e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem, e ato janë gjashtë:

1. Safijeh. Ajo është Ummu Ez-Zubejr bin El-Avvam radijAllahu anhu.
2. Ummu Hakim El-Bejda.
3. Atikeh
4. Berrah.
5. Erva.
6. Umejme.

Bashkëshortet e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem:

Gërmat 'ha', 'xhim' dhe 'ze'

(الحا) Hafsa bintu Umer bin El-Hatabi radijAllahu anha.

(الجيم) Xhujerijeh bintu El-Harith radijAllahu anha

(الزاي) Zejnebe bintu Xhahsh radijAllahu anha + Zejnebe bintu Huzejmeh radijAllahu anha.

Gërmat ‘sad’, ‘kha’ dhe ‘ra’

(الصاد) Safijjeh bintu Hujejj bin Ahtab radijAllahu anha.

(الخاء) Hadixheh bintu Huvejlid radijAllahu anha.

(الراء) Ummu Habibeh Ramleh bintu Ebu Sufjan radijAllahu anha.

Gërmat ‘sin’, ‘mim’ ‘ajn’ dhe ‘he’

(السين) Seudeh bintu Zemah radijAllahu anha.

(الميم) Mejmunch bintu El-Harith radijAllahu anha.

(العين) Aisheh bintu Ebu Bekër radijAllahu anha.

(الهاء) Ummu Selemeh Hind bintu Ebu Umejeh radijAllahu anha.

Hadixhja radijAllahu anha: Gruaja e parë e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem është Hadixheh bintu Huvejlid El-Kurajshijeh El-Esedijeh radijAllahu anha. Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u martua me të para profetësisë kur ajo ishte dyzet vjeç. Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem nuk u martua me asnjë tjetër derisa ajo vdiq. Të gjithë fëmijët, përveç Ibrahimit, ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem i kishte me të. Hadixhja radijAllahu anha e mbështeti kur i zbriti Shpallja dhe sakrifikoi bashkë me të. Ajo u përpoq fort përkrah tij dhe e ndihmoi vetë dhe me pasurinë e saj për përmbushjen e misionit hyjnor. Allahu i Lartësuar i dërgoi selam asaj me anë të Xhibrilit alejhis-selam. Kjo veçanti i është dhënë vetëm asaj e askujt tjetër. Ajo radijAllahu anha vdiq tre vjet para migrimit (hixhretit).

Seudeh radijAllahu anha: Disa ditë pas vdekjes së Hadixhes radijAllahu anha, Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u martua me Seuden. Ajo është Seudeh bintu Zemah El-Kurajshijeh radijAllahu anha. Kjo është gruaja që ia fali ditën e saj (që Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem do rrinte me të) Aishes radijAllahu anha.

Aishja radijAllahu anha: Pas saj (Seudes), Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u martua me Aishen. Ajo është Ummu Abdullah Aisheh e sinqerta e bija e të sinqertit (Ebu Bekrit). Dëlirësia e saj (nga shpifjet) u shpall nga Allahu mbi shtatë qiej. Ajo ishte gruaja më e dashur e të Dërguarit të Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem. Përpara martesë me të, engjëlli ia shfaqti atë me një copë prej mëndafshi dhe i tha: **“Kjo është gruaja jote”**. Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u martua me të në muajin Sheval në vitin e parë pas migrimit (hixhretit). Ajo është e vetmja grua e virgjër me të cilën u martua Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem. Nuk ka ndodhur t’i ketë zbritur Shpallja atij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem kur ka qenë nën petkun e ndonjë gruaja tjetër veç saj radijAllahu anha. Ajo radijAllahu anha ka qenë njeriu më i dashur për të. Pafajësia e saj zbriti prej qiellit kurse umeti Islam janë dakortësuar se kush e akuzon atë radijAllahu anha për çështje nderi, ai konsiderohet jobesimtar. Ajo është gruaja më e ditur nga të gjitha gratë e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem. Madje ajo padiskutim është gruaja më e

ditur në çështjet fetare nga të gjitha gratë e umetit. Sahabët e mëdhenjë të Profetit sal-lAllahu alejhi ue sel-lem merrnin për bazë fjalën e saj dhe e pyesnin për çështjet fetare.

Hafsa radijAllahu anha: Pastaj Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u martua me Hafsa bintu Umer bin El-Hatabi radijAllahu anha. Ajo e kishte pranuar Islamin bashkë me bashkëshortin e saj Hunejs bin Hudhadheh Es-Schmijji radijAllahu anhu dhe me të ajo kishte migruar për në Medine. Ai u vra në luftën e Uhudit. Pas kësaj i Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u martua me të.

Zejnebe bintu Huzejme radijAllahu anha: Pastaj ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u martua me Zejnebe bintu Huzejme bin El-Harith El-Kajsijeh radijAllahu anha, prejardhja e së cilës ishte nga Hilal bin Amir. Ajo radijAllahu anha vdiq dy muaj pasi u martua me Profetin sal-lAllahu alejhi ue sel-lem. Ajo njihej me nofken Ummu El-Mesakin (nëna e të varfërve).

Ummu Selemeh radijAllahu anha: Pastaj ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u martua me Ummu Selemeh Hind bintu Ebu Umejeh El-Kurashijeh El-Mahzumijeh radijAllahu anha. Emri i Ebu Umeje-s është Hudhejfe bin El-Mugirah. Ummu Selemeh radijAllahu anha është e fundit që ka vdekur prej grave të tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem. Ajo vdiq në vitin 62 hixhri.

Xhujerijeh radijAllahu anha: Prej grave të tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem është Xhujerijeh bintu El-Harith bin Ebu Dirari El-Mustalikijeh radijAllahu anha. Ajo ishte vajza e kryetarit të fisit El-Mustalik. Ajo erdhi te Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem (pasi kishte rënë rob) dhe kërkoi ndihmën e tij për të fituar lirinë. Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ia përmbushi kërkesën dhe u martua me të.³

Zejnebe bintu Xhahsh radijAllahu anha: Pastaj Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u martua me Zejnebe bintu Xhahsh radijAllahu anha prej fisit Esed bin Huzejme. Ajo është vajza e hallës së tij alejhis-salam, Umejeh. Për të ka zbritur fjala e Allahut të Lartësuar: “**E, pasi Zejdi bashkëjetoj me gruan e vet dhe u nda prej saj, Ne ta dhamë ty për bashkëshorte...**” El-Ahzab: 37. Ajo krenohej me këtë para grave të Profetit sal-lAllahu alejhi ue sel-lem duke thënë: “*Juve ju martuan familjarët tuaj, ndërsa mua më martoi Allahu sipër shtatë qiejve*”. Një veçori e saj radijAllahu anha ishte se Allahu i Lartësuar ishte kujdestari i saj i Cili lidhi martesën e saj me të Dërguarin e Tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem. Ajo radijAllahu anha vdiq në fillim të kilafetit të Umer bin El-Hatabit radijAllahu anhu. Në fillim ajo ka qenë e martuar me Zejd bin Haritheh radijAllahu anhu, të cilin Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem e kishte djalë të birësuar. Dhe pasi Zejdi e ndau, Allahu i Lartësuar e martoi me të Dërguarin e Tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem në mënyrë që të ishte shembull për umetin e tij në lejimin e martesës me gratë e të birësuarve.

³ Ajo vdiq gjatë sundimit të Muavije bin Ebi Sufjan dhe u varros në Beki në Medine. Sh.p.

Ummu Habibeh radijAllahu anha: Pastaj Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u martua me Ummu Habibeh radijAllahu anha. Emri i saj është Ramleh bintu Ebu Sufjan Sahri bin Harbin El-Kurashijeh El-Emevijeh. Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u martua më të në kohën kur ajo gjendej në Abisini pasi kishte migruar atje.⁴ Nexhashiu i dha asaj në emër të Profetit sal-lAllahu alejhi ue sel-lem një mehr (prikë) prej katërqind dinarësh, e përgatiti dhe e nisi për tek Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem. Ajo vdiq në sundimin e vëllait të saj Muavijeh radijAllahu anhu.

Safijeh radijAllahu anha: Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u martua dhe me Safijeh bintu Hujeji Ahtab Sejjid beni En-Nedir prej fisit të Harun bin Imran vëllai i Musës. Ajo radijAllahu anha është vajzë dhe grua profeti.⁵ Ajo radijAllahu anha ka qenë prej grave më të bukura. Në luftën e Hajberit, pasi çifutët e hajberit u shpartalluan, ajo ra në duart e muslimaëve. Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem i dha lirinë asaj duke e konsideruar si mehrë (prikë), gjë e cila u kthye në traditë profetike.

Mejmuneh radijAllahu anha: Pastaj Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u martua me Mejmuneh bintu El-Harith El-Hilalijeh radijAllahu anha. Ajo është gruaja e fundit me të cilën ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u martua. Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u martua me të në Meke gjatë umrës ‘El-Kada’⁶ pasi u lirua prej saj (umrës). Nuk ka kundërshtim në mesin e dijetarëve se Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem vdiq duke qenë i martuar me nëntë gra. E para prej grave që vdiq pas tij alejhis-salam është Zejnebe bintu Xhahsh radijAllahu anha në vitin e 20 hixhri. Kurse e fundit që vdiq prej tyre është Ummu Selemeh radijAllahu anha në vitin 62 hixhri në kilafetin e Jezid bin Muavijeh.

⁴ Fillimisht ajo ishte martuar me Ubejdullah bin Xhahshi me të cilin edhe bëri hixhret në Abisini (hixhreti i dytë në Abisini). Por Ubejdullahu e la fenë Islame dhe u bë i krishterë, ndaj ajo u divorcua prej tij. Sh.p.

⁵ ‘Vajzë profeti’ se rrjedh nga fisi i Profetit Harun alejhis-salam. ‘Grua profeti’ se ajo është nëna e besimtarëve, gruaja e Profetit sal-lAllahu alejhi ue sel-lem. Sh.p.

⁶ Idhujtarët kurashit e ndaluan Profetin sal-lAllahu alejhi ue sel-lem dhe shokët e tij që të bënin umran në muajin Dhulkade, të vitit të gjashtë të emigrimit dhe u gëzuan e u mburrën me këtë gjë. Atë vit Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem bëri me ta marrëveshjen e Hudejbijes në të cilën thuhej gjithashtu se Umra do të shtyhej për vitin e ardhshëm. Kur erdhi muaji Dhulkade i vitit të shtatë të emigrimit, Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem dhe shokët e tij shkuan në Mekë të bënin umra dhe qëndruan atje tri ditë, gjë e cila i mërzi shumë idhujtarët dhe kjo ishte marrja e hakut dhe shpagimi për veprën e tyre. Sh.p.

Pjesa e dytë
Historia e tij ﷺ

Tema e parë: Para profetësisë

Lindja e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem: Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u lind në Meke në vitin e Ngjarjes së Elefantit, ditën e Hënë të muajit Rabi'u El-Evel, 53 vite para migrimit (hixhretit) që përputhet me vitin 571 sipas kalendarit diellor. Ngjarja e Elefantit ishte një parapërgatitje që e bëri Allahu i Lartësuar për ardhjen e Profetit të Tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem dhe shtëpinë e Tij.

Babai i tij: Abdullah bin Abdulmutalib, i cili vdiq kur i Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ishte në barkun e nënës së vet. Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u lind dhe u rrit jetim.

Nëna e tij: Amineh bintu Vehb prej fisit Zuhrah. Ajo vdiq kur i Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem s'i kishte mbushur shtatë vjeç.

Kujdestari i tij: Pas vdekjes së nënës së tij për atë u kujdes gjyshi i tij Abdulmutalibi, cili vdiq kur i Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ishte rreth tetë vjeç. Pastaj e mori në kujdestari xhaxhai i tij Ebu Talibi, emri i të cilit është Abdumenaaf.

Gjdhënëset e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem:

Thuvejbeh: Robëresha e Ebu Lehebit e cila i dha gji Profetit alejhis-selam disa ditë. Bahskë me të ajo i ka dhënë gji dhe Ebu Selemeh Abdullah bin Abdulesed El-Mahzumijj radijAllahu anhu nga qumështi i birit të saj Mesruhith. Po ashtu ajo i ka dhënë gji xhaxhait të tij Hamza bin Abdulmutalib radijAllahun.

Halimeh Es-Seadijeh: Ajo i ka dhënë gji Profetit sal-lAllahu alejhi ue sel-lem nga qumështi i djalit të saj Abdullah, vëllai i Unejseh dhe Xhudhameh -e cila ndryshe quhet Esh-Shejma-. Të gjithë këta ishin fëmijët e El-Harith bin Abduluzza bin Rifaah Es-Seadij. Bashkë me Profetin sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka pirë gji (te Halimja) djali i xhaxhait të tij Ebu Sufjan bin El-Harith bin Abdulmutalib radijAllahu anhu.

Gratë që e rritën atë sal-lAllahu alejhi ue sel-lem: Nëna e tij Amineh, Thuvejbeh robëresha e Ebu Lehebit dhe Halimeh bintu Ebu Dhurvejeb Es-Seadijeh.

Esh-Shejma Bintu Halimeh Es-Schadijeh dhe motra e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem nga gjiri. Ajo erdhi me delegacionin e Hevazunit te Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem, i cili i shtroi rroben e tij (në formë respekti) në mënyrë që ajo të ulej ashtu siç i takon.

Ummu Ejmen Berakeh El-Habeshijeh radijAllahu anha. Ajo ishte një robëreshë që ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem e kishte atë trashëgimi nga babai i tij. Ajo ka qenë kujdestarja e tij alejhis-selam. Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem e martoi atë me njeriun e dashur tek ai Zejd bin Haritheh radijAllahu anu. Nga kjo martesë u lind Usameh bin Zejd radijAllahu anhu. Është kjo grua që kur Ebu Bekri dhe Umeri radijAllahu anhuma shkuan tek ajo, pas vdekjes së Profetit sal-lAllahu alejhi ue sel-lem, e gjetën duke qarë. Ata i thanë: Përse po qanë? Ajo që gjendet tek Allahu është më e mirë për të Dërguarin e Tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem. Tha: “Unë e di se ajo që gjendet tek Allahu është më e mirë për të Dërguarin e Tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem dhe se i Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka shkuar atje ku është më mirë se sa ka qenë. Porse unë po qaj sepse na u ndërpre Shpallja nga qielli”. Ebu Bekri dhe Umeri u prekën nga fjalët e saj dhe filluan të qanin bashkë me të radijAllahu anhum.

Puna e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem: Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka qenë ruajtës (bari) delesh. Kjo punë ka qenë shkak për durimin dhe mëshirën e tij me të dobëtit dhe kujdesin ndaj tyre. Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka thënë: “*Allahu nuk ka dërguar ndonjë Profet vetëm se ai ka qenë bari delesh*”. Sahabët i thanë: Edhe ti? Tha: “*Po. Unë kam ruajtur delet për një shumë të caktuar të hollash për banorët e Mekes*”.

Tregtia dhe martesja e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem: Kur Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem mbushi moshën 25 vjeçare u nisë për në Sham për tregti. Arriti deri në vendin e quajtur Busra dhe pastaj u kthye. Pas kthimit ai u martua me Hadixhe bintu Huvejlid radijAllahu anha. Ajo është e para me të cilën ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u martua.

(Ri) Ndërtimi i Qabes: Kur Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem arriti moshën 30 vjeçare muret e Qabes ishin dobësuar, prandaj kurejshët vendosën që ta rindërtonin atë dhe secili fis mori një pjesë të caktuar për rindërtim. Kur ndërtimi arriti te pjesa e Gurit të Zi, ata (kurejshët) ranë në kundërshtim mes veti se kush e meritonte ta vendoste Gurin e Zi në vendin e tij. Ata qëndruan në këtë gjendje 4-5 netë. Pastaj u dakortësuan se i pari që do hyjë në derën e xhamisë, ai do merret si gjykues mes tyre. I pari që hyri ishte Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem. Ai alejhis-selam gjykoji mes tyre duke i urdhëruar që Gurin e Zi ta vendosin mbi një rrobe dhe secili fis të kapte një cep të saj (trobes). Kur arritën në vendin ku do

vendosej Guri i Zi, Profeti sal-Allah u alejhi ue sel-lem e mori me duart e tij atë dhe e vuri në vendin e tij.

Veçimi i tij sal-Allah u alejhi ue sel-lem. Aishja radijAllahu anha ka thënë: “*Të Dërguarit të Allahut sal-Allah u alejhi ue sel-lem iu bë e dashur veçimi (nga të tjerët). Ai veçobej dhe qëndronte në shpellën Hira ku adhuronte Allahun për disa netë me radhë*”. Ai alejhis-selam i urrente jashtë mase idhujt dhe fenë e popullit të tij, aq sa nuk kishte gjë më të urryer tek ai se sa ato.

Tema e dytë: Fillimi i Shpalljes

Kur Profeti sal-Allah u alejhi ue sel-lem mbushi dyzet vjeç dielli i profetësisë ndriçoi tek ai. Allahu i Lartësuar e nderoi atë me Mesazhin e Tij ditën e Hënë.

Profetësia e tij sal-Allah u alejhi ue sel-lem: Aishja radijAllahu anha ka thënë: Gjëja e parë me të cilën të Dërguarit të Allahut sal-Allah u alejhi ue sel-lem i vinte shpallja ishte në formë të ëndrrave të mira në gjumë. Nuk ndodhte që të shihte ndonjë ëndërr e ajo të mos i plotësohej sikurse drita e agimit. Më pas iu bë e dashur vetmia. Ai sal-Allah u alejhi ue sel-lem vetmohej në shpellën Hira ku bënte adhurim disa netë rresht para se kthehej te familja e vet ku furnizohej me ushqime dhe shkante e vetmohej. Pastaj kthehej te Hadixhja dhe furnizohej për të qëndruar net të tjera vetmie në shpellën Hira. Derisa i erdhi e vërteta në kohën që ishte në shpellën Hira. Aty i erdhi engjëlli dhe i tha: “Lexo!” Profeti sal-Allah u alejhi ue sel-lem tha: “*Nuk di të lexoj!*”. Tha (Profeti alehis-selam): “*Më kapi dhe më shtrëngoi sa që mezi merrja frymë, pastaj më lëshoi dhe tha: Lexo!*” I thashë: “*Nuk di të lexoj!*” Më kapi dhe më shtrëngoi për së dyti, sa që mezi merrja frymë, pastaj më lëshoi dhe tha: Lexo! I thashë: “*Nuk di të lexoj!*” Më kapi për së treti e më shtrëngoi dhe më lëshoi dhe tha: “**Lexo me emrin e Zotit tënd që krijoi (gjithçka) (1) e krijoi njeriun prej një droçke gjaku. (2) Lexo se Zoti yt është më Bujari (3)**”. El-Alak. Me këto ajete i Dërguari i Allahut sal-Allah u alejhi ue sel-lem u kthye ndërsa zemra i rrihte pareshtur. Hyri te Hadixhe bint Huvejlidi radijAllahu anha dhe i tha: “*Më mbuloni, më mbuloni!*” Ajo e mbuloi derisa iu largua frika. Ai sal-Allah u alejhi ue sel-lem filloi t'i tregonte Hadixhes për ndodhinë dhe i tha: “*U frikësova për veten time!*” Hadixhja i tha: Nuk ke pse të frikësohesh. Betohem në Allahun se Allahu kurrë nuk të poshtëron ty, sepse ti i mban lidhjet farefisnore, u ndihmon të dobëtëve, u jep nevojtarëve, i nderon mysafirët dhe e ndihmon atë që i është bërë padrejtësi. Hadixhja shkoi bashkë me të (Profetin alejhis-selam) tek Verekah bin Neufel bin Esed bin Abduluzza, i cili ishte djali i xhaxhait të Hadixhes. Ai ishte bërë i krishterë në periudhën paraislame dhe njihte mirë shkrimin e hebraishtës. Ai shkruante prej Ungjillit në hebraishte, aq sa ia kishte mundësuar

Allahu. Ishte i shtyrë në moshë dhe i verbër. Hadixhja i tha: O djali i xhaxhait, dëgjoje nipin tënd. Verakah i tha: O djali vëllait tim, çfarë ke parë? I Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem i tregoi atij atë që kishte parë. Verekah i tha: Ai është engjëlli që Allahu e kishte dërguar te Musai. Ah, sikur të isha i ri e të isha gjallë kur populli yt të të dëbojë! I Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem i tha: “*Vërtet do të më dëbojnë?!*” Tha: Po. Nuk ka ardhur dikush me atë që ke ardhur ti e të mos e kenë armiqësuar njerëzit. Nëse ajo ditë më gjen të gjallë, do të të ndihmoj sa të kem fuqi. Nuk kaloi shumë kohë e Verekah vdiq dhe shpallja u ndal për një kohë. Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem tha: “Derisa po ecja dëgjova një zë nga qielli. E ngrita shikimin dhe pash të njëjtin engjëll që më erdhi kur isha në shpellën Hira. Ai ishte ulur në një karrige midis qiellit dhe Tokës. U frikësova shumë prej tij dhe u ktheva te familja ime (Hadixhja) dhe thashë: “më mbuloni, më mbuloni!” Allahu i Lartësuar zbriti: “(1) **O ti, i mbështjellë** (o Muhamed)! (2) **Çohu dhe paralajmëro!**” Deri te fjala e Tij: “(5) **dhe largohu nga ndyrësia** (adhurimi i idhujve)!” El-Mudethir. Që atëherë shpallja vazhdoi të zbriste pa u ndërprerë.

1. **Ëndrra e vërtetë:** Ajo ka qenë fillimi i shpalljes së tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem. Aishja radijAllahu anha ka thënë: “*Nuk shibte ëndërr vetëm se (ajo) i dilte (plotësohej) si agimi i mëngjesit!*”.

2. Engjëlli ia vendoste atë (Shpalljen) në mendjen dhe zemrën e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem pa e parë atë. Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka thënë: “*Me të vërtetë Shpirti i Shenjtë më frymëzoi në mendjen dhe zemrën time dhe më njoftoi se ...!*”

3. **Engjëlli i paraqitej në formë të ndonjë burri:** Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka thënë: “*Ndonjëherë engjëlli më paraqitej në formë të ndonjë burri dhe më flet, kurse unë e mësoj atë që më thotë!*”. Kishte raste që sahabët radijAllahu anhu e shihnin atë.

4. **Tingëllima e ziles:** Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka thënë: “*Ndonjëherë më vjen si tingëllima e ziles e cila është më e vështira për mua. Kur engjëlli largohet, unë e kam nxënë prej tij atë që ka thënë!*”. Aishja radijAllahu anha ka thënë: E kam parë atë sal-lAllahu alejhi ue sel-lem duke i zbritur shpallja në ditë shumë të ftohta dhe kur i mbaronte shpallja, balli i pikonte së djersituri.

5. **Engjëlli i vinte në formën e vërtetë:** Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem e shihte atë (engjëllin) në formën e tij të vërtetë, ashtu siç e kishte krijuar Allahu. Kështu, ai i shpallte atij atë që Allahu donte që t’i shpallje. Kjo i ka ndodhur dy herë siç e ka përmendur Allahu në suren “En-Nexhm”.

6. **Shpallja drejtpërdrejtë nga Allahu:** Kjo është ajo që Allahu i ka shpallur atij alejhis-salam drejtpërsëdrejti kur ai ishte mbi shtatë qiejt natën e Miraxhit në lidhje me bërjen obligim të namazit dhe gjërave të tjera.

7. **Allahu i ka folur atij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem:** E kjo kur Allahu i Lartësuar i fliste drejtpërdrejtë pa ndërmjetësimin e engjëllit. Ashtu siç Allahu i foli dhe Musait alejhis-selam.

Gjëja e parë që iu shpallë atij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem: Atij iu shpallën pesë ajetet e para të sures El-Alak: “**Lexo me emrin e Zotit tënd, i Cili krijoi (githçka), e krijoi njeriun nga një droçkë gjaku! Lexo! Zoti yt është Bujari më i madh, i Cili, me anë të penës ia mësoi, ia mësoi njeriut ato që nuk i dinte**”.

Shkallët e thirrjes së tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem:

1. Profetësia.
2. Thirrja e njerëzve më të afërt të fisit në Islam.
3. Tërheqja e vëmendjes popullit të tij.
4. Paralajmërimi i popullit që s’u kishte ardhur ndonjë paralajmërues para tij. E ata janë arabët.
5. Paralajmërimi i të gjithëve xhindëve dhe njerëzve deri në në kohën e fundit (Kiamet).

Fazat e thirrjes së tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem:

1. Thirrja në fshehtësi. Kjo zgjati tre vjet nga fillimi i dërgimit të tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem.
2. Thirrja haptazi. E kjo, pasi u urdhërua me këtë: “**Ti prediko haptazi atë që të është urdhëruar**”. El-Hixhr: 94

Të parët që besuan tek ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem:

Nga burrat: Ebu Bekër Es-Siddiku.

Nga gratë: Hadixhe bintu Huvejlid.

Nga fëmijët: Ali bin Ebi Talib.

Nga shërbëtorët: Zejd bin Haritheh.

Nga robërit: Bilal bin Rabah El-Habeshijju

Disa prej të parëve që besuan tek ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem:

Prej të parëve që besuan tek ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem, pasi atyre që përmendëm, familja e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem, pastaj Uthman bin Affani, Talha bin Ubdejdullah, Ez-

Zubejr bin El-Avvam, Sad bin Ebi Vekas, Abdurrahman bin Auf, Habbab bin El-Erat, Suhejb Er-Rumijju, Ammar bin Jasir, nëna e tij Sumejjeh, Ebu Ubejdeh Amir bin El-Xherrah, Uthman bin Madh'un, Ebu Selemeh bin Abdulesed dhe Utbeh bin Gazvan, Allahu qoftë i kënaqur me të gjithë ata!

Tema e tretë: Periudha mekase

Mundimi i Profetit alejhis-selam dhe shokëve të tij nga ana e idhujtarëve: Kur idhujtarët panë vërtetësinë e thirrjes së Profetit sal-lAllahu alejhi ue sel-lem dhe tubimin e njerëzve rreth tij alejhis-selam, ata filluan ta mundonin dhe lëndonin atë. Prej formave që ata ndoqën ishte:

-Trillimi i tyre për të sal-lAllahu alejhi ue sel-lem se ai është magjistër, në mënyrë që njerëzit të largoheshin prej tij dhe ta kishin frikë atë.

-Trillimi i tyre për të sal-lAllahu alejhi ue sel-lem se ai është i çmendur.

-Trillimi i tyre për të sal-lAllahu alejhi ue sel-lem se ai është gënjeshtar. Porse këtë e hidhte poshtë vetë fakti se ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem njihej në mesin e tyre si El-Emin për shkak të sinqeritetit të tij dhe mbajtjes së fjalës.

-Tallja me të sal-lAllahu alejhi ue sel-lem dhe me atë që ai erdhi.

-Provokimi i zhurmës dhe trazirave kur Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem i ftonte njerëzit në Islam, me qëllim që t'i pengon ata nga dëgjimi i shpalljes dhe prej të vërtetës.

-U dilnin përpara njerëzve kur vinin në Meke për kryerjen e umrës ose të Haxhit apo punë të tjera dhe i paralajmëronin që të bënin kujdes nga Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem.

-Lëndimi i tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem në trup siç bëri Ukbeh bin Ebi Muit kur një herë e tërhoqi nga rrobotet e tij derisa për pak po e mbyste, por ndërhyri Ebu Bekri radijAllahu anhu. Po ashtu në kohën që Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ishte në sexhde ata i hodhën mbi

shpinë të brendshmet e devesë derisa erdhi vajza e tij Fatimja radijAllahu anhu dhe ia hoqi (largoi) nga shpina.

-Përpjekja e tyre për ta vrarë atë sal-lAllahu alejhi ue sel-lem. Idhujtarët shkuan te xhaxhai i tij Ebu Talibi që ta shkëmbente me Amarah bin El-Velid dhe ta vrisnin. Po ashtu deshën ta vrisnin në kohën kur ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u nisë për hixhret (në Medine).

-Torturimi i të dobëve prej besimtarëve me ashpërsinë më të madhe. Siç bën me Bilalin të cilit i vendosën një gur të madh mbi bark. Apo siç bën me familjen e Amar bin Jasirit radijAllahu anhum dhe me të tjerët.

Hixhreti për në Abisini: Kur numri i muslimanëve u shtua dhe jobesimtarët filluan të frikësoheshin, ata i intensifikuan mundimet dhe sprovat ndaj Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem dhe muslimanëve. Kështu i Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u dha leje të bënin hixhret për në Abisini. Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem tha: *“Atje është një mbret që nuk i bën padrejtësi njerëzve”*.

Hixhreti i parë: Për në Abisini emigruan (bën hixhret) dymbëdhjetë burra dhe katër gra. Prej tyre Uthman bin Afani radijAllahu anhu. Ai ishte i pari që doli, dhe bashkë me të ishte gruaja e tij Rukajjeh vajza e të Dërguarit të Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem. Ata qëndruan në Abisini të sigurtë dhe të qetë. Më pas u erdhi lajmi se kurejshët kanë pranuar Islamin. Porse ky lajm ishte thjesht një gënjeshtër. Nisur nga ky lajm, muslimanët u kthyen në Meke dhe panë se situata atje ishte më e keqe se më parë. Prandaj, kush mundi prej tyre u kthye përsëri në Abisini. Ata që mbetën në Meke u përballën me mundime të mëdha nga ana e kurejshëve. Prej tyre ishte dhe Abdullah bin Mesudi radijAllahu anhu.

Hixhreti i dytë: Në migrimin (hixhretin) e dytë për në Abisini u nisën tetëdhjetë e tre burra dhe tetëmbëdhjetë gra. Ata qëndruan te Nexhashiu të sigurtë dhe të qetë. Kjo gjë u arriti kurejshëve, të cilët dërguan Amër bin El-Asin dhe Abdullah bin Ebi Rabiah me një grup njerëzish për t’u bërë kurth muslimanëve te Nexhashiu. Porse Allahu ua shkatërroi kurthet dhe ua ktheu vetë atyre.

Pranimi i Islamit nga Hamzai dhe Umeri: Në vitin e gjashtë të profetësisë e pranoi Islamin Hamza bin Abdumutalib. Ai (Hamzai) ishte më i forti i fisit kurejsh dhe me të u forcua i Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem. Pastaj Islamin e pranoi Umer bin El-Hatabi radijAllahu anhu me lutjen e begatë të Profetit sal-lAllahu alejhi ue sel-lem. Kështu muslimanët u forcuan me ata të dy (Hamzain dhe Umerin).

Izolimi/rrethimi tek vendbanimet e Ebu Talibit: Mundimet dhe persekutimet e kurejshëve ndaj të Dërguarit të Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u shtuan akoma dhe më shumë, derisa atë sal-lAllahu alejhi ue sel-lem dhe familjen e tij e izoluan tre vjet te

vendbanimet e Ebu Talib. Gjatë kësaj kohe lindi dhe Abdullah bin Abasi radijAllahu anhumu. Jobesimtarët vazhdonin ta mundonin shumë Profetin sal-lAllahu alejhi ue sel-lem. Ai alejhis-selam doli prej izolimit (rrethimi që i bënë kurejshët) në moshën 49 vjeçare.

Vdekja e Ebu Talibit dhe Hadixhes: Disa muaj pas kësaj vdiq xhaxhai i tij Ebu Talibi në moshën tetëdhjetë e shtatë vjeç. Pas një kohë të shkurtër vdiq Hadixhja radijAllahu anha. Dhe kështu mundimet e jobesimtarëve ndaj tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u ashpërsuan.

Vajtja e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem në Taif: Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem shkoi në Taif bashkë me Zejd bin Haritheh radijAllahu anhu për t'i ftuar njerëzit e atij vendi për tek Allahu i Lartësuar. Atje qëndroi disa ditë por njerëzit nuk iu përgjigjen thirrjes së tij. Përkundrazi, ata (njerëzit në Taif) e lënduan, e dëbuan dhe e goditën me gurë derisa ia gjakosën këmbët. I Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u larguar prej tyre për t'u kthyer në Meke. Në Meke hyri në shoqërinë e El-Mut'im bin Adijji.

Islami i Addasit: Rrugës për në kthim ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem takoi skllavin e krishterë Addasin, i cili besoi në të (si i Dërguari i Allahut) dhe u bë musliman.

Besimi i xhinëve: Po ashtu gjatë rrugës së tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem në një vend i quajtur Nahle, Allahu i dërgoi një grup xhinësh prej shtatë vetash nga banorët e Nesibijnit. Ata dëgjuan Kuranin dhe u bënë musliman.

Israja dhe Miraxhi: Pastaj Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u mbart me shpirtin dhe trupin e tij nga Meka për në Xhaminë Aksa e më pas u ngrit mbi shtatë qiej me shpirtin dhe trupin e tij për tek Allahu i Lartësuar. Allahu i foli drejtpërdrejtë atij dhe ia bëri detyrë faljen e pesë namazeve në ditë-natë.

Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ua paraqet Islamin fiseve: Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem për aq kohë sa qëndroi në Meke i ftoi fiset për tek Allahu i Lartësuar. Në sezonet e Haxhit dhe Umrës ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem kërkonte prej tyre ta strehonin që të përcillte Mesazhin e Zotit të tij, ndërsa ata do të fitonin Xhenetin. Asnjë fis nuk iu përgjigjë kërkesës së tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem. Por Allahu e kishte ruajtur këtë nderim për ensarët. Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u takua me një grup nga ensarët prej gjashtë vetash, të cilët iu përgjigjën Allahut dhe të Dërguarit të Tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem. Kur u kthyen në Medine ata filluan ta ftonin popullin e tyre në fenë Islame. Aq sa Islami u përhap në mesin e tyre dhe nuk mbeti asnjë shtëpi prej shtëpive të ensarëve që nuk përmendej në to i Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem.

Besëlidhja e parë: Vitin pasardhës në Meke erdhën dymbëdhjetë burra nga ensarët. Prej tyre pesë ishin nga gjashtëshja që kishin qenë edhe vitin e kaluar në Meke. Ata i dhanë besën të Dërguarit të Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem tek Akabeja sipas kushteve që përmendet

në suren “El-Mumtehineh” ku tregohet për besën që i Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u merrte grave. Më pas u kthyen për në Medine.

Besëlidhja e dytë: Vitin tjetër erdhën shtatëdhjetë e tre burra dhe dy gra. Ata janë pjesëmarrësit e besëlidhjes së Akabesë së fundit. Ata i dhanë besën të Dërguarit të Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem se do ta mbronin atë ashtu siç mbrojnë gratë, fëmijët dhe vetet e tyre. Kështu ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem dhe shokët e tij u zhvendosën tek ata. I Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem zgjodhi prej tyre dymbëdhjetë drejtues.

Tema e katërt: Periudha medinase

Hixhreti për në Medine: I Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u dha leje shokëve të tij radijAllahu anhum që të bënë hixhret për në Medine. Ata dolën grupe-grupe fshehurazi. Thuhet se i pari i tyre ishte Ebu Selemeh bin Abdulesed El-Mahzumijju. Po ashtu thuhet se ishte Musab bin Umejri. Ata shkuan te ensarët të cilët i strehuan në shtëpitë e tyre dhe i ndihmuan. Kështu Islami u përhap në Medine. Pastaj i Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u lejua nga Allahu i Lartësuar të bënte hixhret. Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem doli nga Meka ditën e Hënë në muajin Rabiü El-Evvel në moshën pesëdhjetë e tre vjeçare. Bashkë me të ishte Ebu Bekër Es-Sidiku dhe Amir bin Fuhejrah shërbëtori i Ebu Bekrit. Kurse udhërrëfyesi i tyre ishte Abdullah bin Urajkit El-Lejthi. Gjatë rrugës për në Medine Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem me Ebu Bekrin hynë në shpellën Theur dhe qëndruan në të tre ditë. Pastaj morën rrugën përgjatë bregdetit.

Hyrja në Medine: Kur Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem dhe ata që ishin me të arritën në Medine, e kjo ditën e Hënë të datës dymbëdhjetë të muajit Rabiü El-Evvel, ai u vendosë në Kuba në pjesën lartë -në hyrje- të Medines te fisi Amër bin Auf. Aty ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem qëndroi katërmbëdhjetë ditë.

Xhamia e parë në Islam: Aty Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ndërtoi xhaminë Kuba. Ibën Umeri radijAllahu anhu ka thënë: “Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem çdo javë shkonte në xhaminë Kuba ecur dhe hipur mbi kafshë”. Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka thënë: “Namazi i falur në xhaminë Kuba është si kryerja e umrës”.

Ndërtimi i xhamisë së Profetit: Pastaj ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem i hipi devesë dhe u nisë. Njerëzit bisedonin se në cilën vend do të qëndrojë i Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem dhe e kapnin devenë e tij për kapistre, ku secili shpresonte që Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem të qëndronte tek ai. Kurse ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem thoshte: “*Hafjani*

rrugën asaj (devesë), sepse ajo është e urdhëruar”. Ajo (deveja) u ul te vendi ku sot gjendet xhamia e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem. Toka (ku qëndroi deveja) ishte e Sehliit dhe Suhejlit dy djemve nga Beni En-Nexhar. Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem zbriti nga deveja dhe qëndroi tek shtëpia e Ebu Ejjub El-Ensarijjut radijAllahu anhu. Pastaj ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem e ndërtoi xhaminë e tij ku bashkë me shokët e tij radijAllahu anhu mbante degë palme dhe plithar (thullë balte e tharë në diell). Më pas ndërtoi banesën e tij dhe përbri saj ndërtoi dhe banesën e bashkëshorteve të tij. Ku më pranë tij ishte dhoma e Aishes radijAllahu anha. Pas shtatë muajsh ai u zhvendos nga shtëpia e Ebu Ejjubit radijAllahu anhu për në shtëpinë e tij.

Vëllazërimi mes ensarëve dhe muhaxhirëve: Pasi Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ndërtoi xhaminë, ai vëllazëroi mes muhaxhirëve -ata ishin nëntëdhjetë burra- dhe ensarëve. Ky vëllazërim nënkuptonte që pas vdekjes të trashëgonin njëri-tjetrin dhe jo njerëzit e fisit të vet. Deri kur ndodhi beteja e Bedrit.

Çifutët: Kur Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem mbërriti në Medine dhe çifutët e panë, atyre u bë e qartë se me të vërtetë ai është i Dërguari i Allahut, përshkrimin e të cilit e gjenin të shkruar në Tevrat. E megjithë këtë vetëm një numër shumë i vogël e pranuan Islamin. Prej tyre ishte dijetari i tyre Abdullah bin Selam radijAllahu anhu. Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem bëri besëlidhje me fiset çifute. E ata ishin fisi Kajnuka, fisi En-Nedir dhe fisi Kurajdhah.

Ndryshimi i kibles: Pasi u bë detyrë falja e namazit natën e Miraxhit, Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u falte në drejtim të Bejtul-Makdis. Ai dëshironte që të falej në drejtim të Qabes dhe vazhdimisht e ngrinte shikimin e tij nga qielli duke shpresuar përmbushjen e kësaj dëshire. Dhe Allahu i Lartësuar i shpalli atij: **“Ne të pamë ty (Muhamed) që vazhdimisht drejtoje shikimin nga qielli. Mirë pra, Ne do të të kthejmë ty nga kibla që të kënaq ty”**. El-Bekare: 144. Kjo, në vitin e dytë të hixhretit. Kështu Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u kthye në drejtim të Qabes.

Leja për të luftuar: Pasi Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u vendos në Medine, Allahu i Lartësuar zbriti ajetin: **“Atyre që janë sulmuar, u lejohet (që të mbrohen), sepse u është bërë padrejtësi dhe, në të vërtetë, Allahu është i Fuqishëm, që t’i ndihmojë ata, që janë dëbuar nga vatrata e tyre padrejtësisht, vetëm sepse thanë: “Zoti ynë është Allahu.”** El-Haxh: 39-40. Prej betejave të para të tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ishte beteja e El-Ebva, Buvat, El Ushejra dhe disa ekspedita tjera ushtarake.

Beteja e Bedrit: Në muajin Ramadan në vitin e dytë të hixhretit i Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem doli me 313 burra prej besimtarëve për të kërkuar karvanin e kurejshëve që kthehej nga Shami. Ebu Sufjani mori vesh se muslimanët kishin dalë nga Medina dhe e ndryshoi drejtimin e karvanit. Shejtani i nxiti kurejshët dhe ata dolën për të luftuar besimtarët. Të dy grupet u takuan në Bedër. Beteja e madhe e Bedrit u quajti

“**Jeumul-Furkan**”. Kur dy ushtritë u ballafaquan i Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem luti Zotin e Tij dhe iu përgjërua Atij. Kështu Allahu i ndihmoi besimtarët me engjëjt që luftonin përkrah tyre kundër idhujtarëve. Allahu i Lartësuar i bëri triumfues ata ndaj jobesimtarëve dhe e lartësoi fjalën e Tij. Në Bedër u vranë shtatëdhjetë burra nga idhujtarët kurse nga besimtarët ranë dëshmorë katërmbëdhjetë burra.

Beteja e Kajnukas: Në vitin e tretë të hixhretit fisi Kajnuka e thyen besëlidhjen që kishin me të Dërguarin e Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem. Prandaj Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem i rrethoi ata pesëmbëdhjetë netë derisa ata pranuan gjykimin e tij. Kështu që ai liroi. Ata ishin shtatëqind veta.

Beteja e Uhudit: Në muajin Sheval ndodhi beteja e Uhudit. Kurejshët dolën për t’u hakmarrë për të vranët e tyre në Bedër. Ata ishin rreth tre mijë burra dhe erdhën në Medine. Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem doli për në Uhud me rreth shtatë qind veta prej shokëve të tij. Ky ishte dhe rasti kur iu hoq maska dhe munafikëve, të cilët dezortuan dhe u larguan. Në fillim të ditës fitorja ishte në anën e muslimanëve pastaj Allahu i sprovoi muslimanët dhe fitorja u ktheu në anën e idhujtarëve. Ata e sulmuan të Dërguarin e Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem të cilin e plagosën dhe i thynë dhëmballën. Atë ditë përkrah muslimanëve ishin dhe engjëjt. Shtatë dhjetë burra nga sahabët radijAllahu anhum ranë dëshmorë. Prej tyre ishte Hamza bin Abdulmutalib, Musab bin Umejr, Enes bin En-Nedr, Handhalja (të cilën e lanë engjëjt) etj. Në këtë betejë Talhah bin Ubejdullah tregoi trimëri të madhe sa i Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem tha: “*Talhës iu bë detyrë (Xheneti për shkak të asaj që bëri)*”. I Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem bashkë me muslimanët u tërhoqën për në grykën e malit. Kështu Allahu i largoi idhujtarët prej tyre. Dita e Uhudit ishte dita e sprovimit ku Allahu sprovoi besimtarët, nxorri në shesh se kush ishin munafikë dhe nderoi me rënien dëshmor atë që desh. Pas betejës i Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem dëgjoi se kurejshët kishin dalur përsëri me synimin e vetëm të zhduknin muslimanët. Prandaj Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem doli edhe pse besimtarët ishin të lënduar (nga plagët dhe humbja e të dashurve të tyre) Kur mbërritën muslimanët në Hamrau El Esed, kurejshët u njoftuan për këtë gjë dhe u kthyen për në Mekë.

Viti 4 i hixhrit: Në vitin e katër të hixhrit ndodhi tradhtia e “**Pusit Mauneh**” në të cilën u vranë shtatëdhjetë veta nga sahabët që e dinin mirë Kuranin. Po ashtu ndodhi në këtë vit beteja me fisin En-Nedir që donin të vrisnin Profetin sal-lAllahu alejhi ue sel-lem. Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem i rrethoi ata derisa Allahu shtiu frikë në zemrat e tyre. Kështu ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem i dëboi ata nga Medina. Për ta ka zbritur dhe sureja El-Hashr.

Në vitin e pestë hixhri Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem doli për të luftuar fisin El-Mustalak dhe u kthye triumfues. Gjatë rrugës së kthimit u ligjësu tejemumi dhe ndodhi ngjarja e shpifjes ndaj Aishes radijAllahu anha, ku munafikët e akuzuan nënën e besimtarëve.

Kjo e rëndoi atë dhe të Dërguarin e Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem derisa Allahu zbriti pafajësinë e saj në suren En-Nur. Kurse shpifësit morën dënimin sipas legjislacionit Islamit duke u goditur me kamzhik.

Beteja e Ahzabit: Në muajin Sheval të vitit të pestë hixhri ndodhi beteja e Hendekut (El-Ahzab) ku çifutët bashkëpunuan me kurejshët për të luftuar Profetin sal-lAllahu alejhi ue sel-lem dhe shokët e tij. Kështu u bashkuan kurejshët, Benu Sulejm, Benu Esed etj., rreth dhjetë mijë veta dhe erdhën në Medine. Selman El-Farisijju radijAllahu anhu i sugjeroi Profetit sal-lAllahu alejhi ue sel-lem hapjen e një hendeku që do i mbronte nga armiku. I Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem doli me tre mijë veta për t'u përballë me armikun dhe shpinat i kthyen nga mali Selasit kurse hendekun e kishin para tyre. Beni Kurejdha kishin besëlidhje me të Dërguarin e Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem por ata e thyen atë dhe iu bashkuan ahzabëve. I Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem dërgoi Nuajm bin Mesudi radijAllahu anhu tek ata (Beni Kurejdha) dhe tek ahzabët, i cili me zgjuarsinë e tij përdori mashtrimin me ta dhe ua prishi marrëveshjen atyre. Pastaj Allahu dërgoi kundër ahzabëve ushtri prej erës së fortë e cila ua shkatërroi tendat dhe ua përmbysi enët e gatimit. Era i tronditi dhe hodhi frikë në zemrat e tyre, prandaj ata mblodhën plaçkat dhe u kthyen për në Meke duke mos e përmbushur kurthin e tyre. Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u nisë për te Beni Kurejdha ku për ta gjykoj Sad bin Muadhi radijAllahu anhu. Në këtë betejë zbriti surja El-Ahzab.

Marrëveshja e Hudejbijes: Në vitin e gjashtë hixhri Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem doli me 1400 nga shokët e tij për kryerjen e umrës. Kur arritin në Hudejbije kurejshët e ndaluan të hynte në Meke. Kështu bënë marrëveshje për armëpushim për dhjetë vite. Kjo ishte një fitore për besimtarët, siç ka thënë Allahu i Lartësuar: **“Ne të dhamë ty një fitore të qartë”**. El-Fet’h: 1. Pjesë e marrëveshjes ishte që kurejshët do i linin besimtarët të hynin në Meke vitin pasardhës për kryerjen e umrës. Kështu umra ‘kada’ u krye në muajin Dhulkade në vitin e shtatë hixhri.

Beteja e Hajberit: Njëzet ditë pas kthimit të Profetit sal-lAllahu alejhi ue sel-lem nga hudejbija, ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem doli në Hajber në veri të Medines duke i rrethuar çifutët afërsisht njëzet netë. Ku gjatë kësaj kohe muslimanët u përpoqën shumë. Kur çifutët u bindën për humbjen, i kërkuan Profetit sal-lAllahu alejhi ue sel-lem një marrëveshje. Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem bëri marrëveshje me ta që t’u falej gjaku (mos të vriteshin) dhe të dilnin (dëboheshin) nga Hajberi duke marr vetëm rrobat dhe asgjë prej pasurive. Pastaj i përdori ata në punimin e tokës prej së cilës ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem do merrte gjysmën e prodhimeve të saj.

Ardhja e Xhaferit: Kur Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ishte në Hajber, në Medine erdhi Ebu Hurejra i cili ishte bërë musliman. Po ashtu erdhi dhe Xhafer bin Ebi Talibi, djali i

xhaxhait të Profetit sal-lAllahu alejhi ue sel-lem dhe ata që kishin mbetur në Abisini. Me ta erdhën dhe fisi El-Esharive; Ebu Musa El-Esharij dhe shokët e tij radijAllahu anhu.

Beteja e Mu'tes: Në vitin e tetë hixhri ndodhi beteja e Mu'tes. Shkaku i saj ishte se Sherahbil bin Amër El-Gassanij vrau të dërguarin e të Dërguarit të Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem të cilin (Profeti alejhis-selam) e kishte çuar te mbreti Romakëve. Kështu Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem dërgoi tre mijë veta nga shokët e tij dhe caktoi komandant të tyre Zejd bin Haritheh radijAllahu anhu dhe tha: *“Nëse vritet Zejdi, atëherë komandën ta marrë Xhaffer bin Ebi Talib. E nëse vritet Xhaffer, le ta marr komandën Abdullah bin Ravaha”*. Përballë ushtrisë muslimane doli Herakliu dhe aleatët e tij prej arabëve me dyqind mijë veta. Të dy ushtritë u përballën në Mu'tah. Lufta filloi dhe komandantët e të Dërguarit të Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ranë dëshmorë. Pastaj komandën e mori Halid bin El-Velidi radijAllahu anhu i cili e udhëhoqi ushtrinë drejt fitores duke i shpëtuar ata prej armikut të Allahut dhe të tyre.

Çlirimi i madh i Mekes: Në të njëjtin vit Benu Bekër që ishin aleatë të kurejshëve sulmuan Huzaat që kishin aleancë me Profetin sal-lAllahu alejhi ue sel-lem. Kurejshët i ndihmuan fshehurazi Benu Bekër duke i ndihmuar me njerëz dhe armatime. Kur lajmi i mbërriti Profetit sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ai vendosi për çlirimin e Mekes. Ebu Sufjani erdhi në Medine për të folur me Profetin sal-lAllahu alejhi ue sel-lem, por ai nuk e dëgjoji atë. Kështu ai foli me Ebu Bekrin, me Umerin dhe Aliun që të flisnin atij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem, por asnjëri prej tyre nuk pranoi. Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem e luti Allahun që t'i bëjë kurejshët të mos e shohin dhe mos ta merrnin vesh se muslimanët po shkojnë për të çliruar Meken. Allahu ia pranoi lutjen atij. Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u nisë me dhjetë mijë veta derisa mbërriti hyri në Meke. Para çlirimit të Mekes e kishte pranuar Islamin xhaxhai i të Dërguarit të Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem Abbas bin Abdulmutalib radijAllahu anhu. Prej fjalëve që ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem tha atë ditë, ishte dhe: *“Kush hynë në shtëpinë e Ebu Sufjanit, ai është i sigurtë. Kush hynë në xhami (Qabe), ai është i sigurtë. Dhe kush mbyllet (qëndron) në shtëpinë e vet, ai është i sigurtë”*. Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem nuk vrau askënd, përveç atij që u mundua ta luftonte dhe një pakice që e kishin dëmtuar dhe lënduar atë sal-lAllahu alejhi ue sel-lem dhe muslimanët. Kur hyri në Meke ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem bëri tavaf rreth Qabes duke mos qenë me ihram pastaj thirri Uthman bin Talha dhe mori prej tij çelësat e Qabes dhe theu brenda dhe rreth saj idhujt. Pastaj çelësat ia dha Uthman bin Talhës. Pas çlirimit të Mekes shumë njerëz e pranuan Islamin. Madje fiset vinin te Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem si muslimanë.

Shembja e idhujve: Pasi Allahu ia hapi Profetit të Tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem Meken, ai alejhis-selam dërgoi shokët e tij për shembjen e idhujve që gjendeshin përreth Mekes. Ai dërgoi Amër bin El-Asi radijAllahu anhu për shembjen e Suvau, Sad bin Zejd radijAllahu anhu për shembjen e Menatit, Halid bin Velidin radijAllahu anhu për shembjen e Uzasë, Et-

Tufejlin radijAllahu anhu për shembjen e Dhilkeffejnit dhe Aliun radijAllahu anhu për shembjen e Taj-it.

Beteja e Hunejnit: Kur fisi Hevazun dëgjoi për çlirimin e Mekes, ata u mbledhën dhe u përgatitën për luftë me të Dërguarin e Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem. Ata kishin marrë me vete pasuri, gra dhe fëmijët e tyre. Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem doli përballë tyre me dymbëdhjetë mijë veta, gjë e cila bëri që muslimanët të mahniteshin me numrin e tyre të madh. Mbërritën në luginën e Hunejnit. Fisi Hevazun u vërsulën kundër muslimanëve si një trup i vetëm derisa njerëzit filluan të largoheshin nga Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem për shkak të panikut. Me të Dërguarin e Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem qëndroi një grup nga muhaxhirët dhe familja e tij. Pastaj Allahu i përforcoi ata që besuan dhe u kthyen tek Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem duke luftuar përkrah tij derisa Allahu i ndihmoi kundër armiqve të tyre. Hevazunët ikën drejt Taifit. Më pas katërbëdhjetë burra nga fisi Hevazun erdhën te Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem dhe kërkuan nga ai që t'ua falte robërinë (t'i lironte nga skllavëria). Dhe ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem e bëri. Kështu vepruan edhe njerëzit.

Beteja e Taifit: Pasi Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem mbaroi punë me fisin Hevazun vendosi të sulmuojë Taifin. Kështu ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem shkoi në Taif dhe e mbajti të rrethuar armikun atje për tetëmbëdhjetë ditë. Pastaj ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u kthye duke mos luftuar.

Beteja e Tebukut: Në vitin e nëntë ndodhi beteja e Tebukut. Në këtë kohë bënte shumë nxehtë dhe ishte koha kur frutat ishin pjekur dhe hijet ishin të këndshme. Prandaj dhe dalja për në luftë ishte e vështirë për njerëzit. Kur ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem donte të dilte për në luftë i nxiti njerëzit (e pasur) që të kontribuonin për të pajisur me armatim muslimanët që ishin në gjendje të vështirë. Uthmani radijAllahu anhu kontribuoji me tre qind deve dhe me një mijë dinarë. Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem tha: *“Pas kësaj dite asgjë nuk do ta dëmtojë Uthmanin çfarëdo të bëjë”*. Kurse sahabët kontribuan me atë që kishin mundësi. Nga kjo luftë nuk morën pjesë munafikët të cilët paraqitën shfajësimë dhe gënjeshtër të ndryshme si dhe tre nga sahabët më të mirë, të cilët nuk kishin ndonjë arsye. Ata ishin Kab bin Malik, Helal bin Umejjeh dhe Mirarah bin Er-Rabi radijAllahu anhum. Kur Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u kthye në Medine ata u arsyetuan tek ai. Në lidhje me ta zbriti ajeti i sures Et-Teube: **“Ai ua pranoi pendimin edhe atyre të treve, që mbetën prapa...”** Et-Teube: 118. Allahu ua pranoi pendimin atyre për shkak të sinqeritetit kurse munafikët i fajësoi në këtë sure. Kjo sure është quajtur qartësuesja, sepse ajo i ekspozoi ata (nxorri në pah realitetin e munafikëve). Në këtë luftë u lidh marrëveshja mes Profetit sal-lAllahu alejhi ue sel-lem dhe të parit të Eljes për të paguar xhizjen. Po ashtu dhe me njerëzit e Xhirbasë dhe të Edhrahit pranuan të paguanin xhizjen dhe të mos bëheshin muslimanë. Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u shkroi një letër atyre ku u jepte garanci se nuk do të sulmoheshin. Profeti sal-

lAllahu alejhi ue sel-lem qëndroi mbi dhjetë netë në Tebuk pastaj u kthye për në Medine duke mos luftuar. Kur u kthye në Medine Allahu e urdhëroi ta shkatërornte xhaminë Ed-Dirrar që e kishin ndërtuar munafikët. “(Hipokritë) janë edhe ata që ndërtuan një xhami për t’u shkaktuar dëm (besimtarëve), për ta forcuar mohimin dhe për të krijuar përçarje në mesin e besimtarëve, duke iu shërbyer ajo si pusi atyre që qysh më parë luftonin kundër Allahut dhe të Dërguarit të Tij”. Et-Teube: 107. Kjo ishte dhe beteja e fundit në të cilën Profetit sal-lAllahu alejhi ue sel-lem mori pjesë vetë.

Delegacionet: Pas betejës së Tebukut e pranuan Islamin Thekifët. Viti i nëntë u quajtë viti i delegacioneve. Ku shumë fise vinin te Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem dhe pranonin Islamin. Prej tyre ishte delegacioni i fisit Temim dhe prijësi i tyre Atarad bin Haxhib Et-Temimij, delegacioni Tajin dhe udhëheqësi i tyre Zejd El-Hajl, delegacioni i Abdulkajisit dhe udhëheqësi i tyre El-Xharud bin El-Abdij, delegacioni i Benu Hanifeh në mesin e të cilëve ishte Musejlemeh gënjeshtari i cili më pas do pretendonte profetësinë.

Haxhi i Ebu Bekrit: Në vitin e nëntë Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem dërgoi Ebu Bekrin radijAllahu anhu udhëheqës për haxhin, i cili e kreu haxhin me njerëzit. Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem dërgoi Aliun radijAllahu anhu t’u lexojë njerëzve pjesë nga surja Et-Teubeh ku flitej për anulimin e marrëveshjes me të gjithë idhujtarët që nuk u ishin përmbajtur atyre dhe i lajmërojë njerëzit se pas këtij vitit nuk do e kryej haxhin asnjë idhujtar dhe nuk do bëhet tavaf rreth Qabes lakuriq siç bënin njerëzit në kohën e injorancës.

Haxhi i Lamtumirës: Në vitin e dhjetë i Dërguari i Allahut sal-lAllahu alejhi ue sel-lem bëri haxhin, i cili njihet si haxhi i lamtumirës. Bashkë me të dolën shumë njerëz nga fise dhe vende të ndryshme derisa numri arriti mbi njëqind mijë. Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u mësoi atyre ritualin e haxhit dhe u mbajti fjalim ditën e Arafatit ku lexoi dhe fjalën e Allahut të Lartësuar: “**Sot jua përsosa fenë tuaj, e plotësova dhuntinë Time ndaj jush dhe zgjedha që Islami të jetë feja juaj**”. El-Maide: 3. Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem i njoftoi njerëzit se feja është plotësuar dhe i porositi që t’i përmbahen asaj që ka ardhur në Kuran dhe Sunet, i ndaloi që të derdhin gjakun e njëri-tjetrit, të marrin pasurinë e njëri-tjetrit dhe nga cënimi i nderit të njëri-tjetrit. Ky ishte fjalim lamtumirës nga ana e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem.

Dërgimi i Usames: Në muajin Sefer të vitit njëmbëdhjetë hixhri, Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem përgatiti ushtrinë për të luftuar Romakët. Në krye të saj ai caktoi Usameh bin Zejd radijAllahu anhumë. Kur Usamja me ushtrinë shkoi në Xhuruf aty u erdhi lajmi për sëmudhjen e Profetit sal-lAllahu alejhi ue sel-lem.

Përmbledhje e betejave të tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem

Të gjitha luftërat, dërgimi i ushtrive dhe ekspeditave të tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem kanë qenë pas hixhretit për një periudhë dhjetë vjeçare. Ekspeditat dhe dërgimi i ushtrive kanë qenë afërsisht gjashtëdhjetë. Ndërsa betejat kanë qenë njëzet e shtatë. Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem mori pjesë në nëntë prej tyre. E ato janë: Bedri, Uhudi, Hendeku, luftimi i fisit Kurejdhah, luftimi i fisit El-Mustalik, Hajberi, çlirimi i Mekes, Hunejni dhe Taifi. në disa prej tyre atij i ka zbritur dhe Kurani.

Çfarë i ka zbritur nga Kurani gjatë luftërave të tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem:

Beteja e Bedrit: Në këtë i ka zbritur surja El-Enfal e cila quhet dhe surja Bedrit.

Beteja e Uhudit: Në të i ka zbritur fundi i sures Al Imran. Prej fjalës së Tij: “**Atë mëngjes, kur ti (o Muhamed) dole nga shtëpia jote për t’u caktuar besimtarëve vendet e luftës**”. Al Imran: 121, deri pak para fundit të saj.

Beteja e Hendekut, e fisit Kurejdha dhe Hajberit: Në të ka filluar zbritja e sures El-Ahzab.

Lufta e Beni En-Nedir: Në të i ka zbritur surja El-Hashër.

Beteja e Hudejbijes dhe Hajberit: Në të i ka zbritur surja El-Fet’h ku tregohet për çlirimin e Mekes. Ndërsa qartësisht kjo është përmendur në suren En-Nasr.

Beteja e Tebukut: Në të i kanë zbritur ajetet e sures Et-Teube.

Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u plagos vetëm në një betejë. E ajo është beteja e Uhudit. Bashkë me të sal-lAllahu alejhi ue sel-lem kanë luftuar dhe engjëjt në: Bedër, Uhud, Hunejn dhe ditën e Hendekut zbritën engjëjt saqë idhujtarëve u trondit toka nën këmbë dhe u mundën. Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem hodhi guraleca në fytyrat e idhujtarëve dhe ata ikën.

Ndërsa “El-Fet’h” ndodhi në dy beteja: në Bedër dhe Hunejn. Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ka luftuar me katapultë vetëm në një betejë, e ajo është beteja e Taifit dhe u mbrojtë me hapjen e një hendeku në luftën e Ahzabëve. Për hapjen e hendekut e sugjeroi Selman El-Farisijju radijAllahu anhu.

Sëmundja dhe vdekja e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem: Allahu i Lartësuar e la Profetin e Tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem të zgjidhte mes dynjasë dhe takimit me Allahun dhe Xhenetin. Ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem zgjodhi takimin me Të dhe Xhenetin. Profeti sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u sëmurë rëndë dhe kërkoi nga gratë e tij që periudhën e sëmundjes ta kalojë në shtëpinë e Aishes radijAllahu anha. Ato pranuan. Kur ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem nuk mundte t’u printe njerëzve në namaz në xhami, urdhëroi Ebu Bekrin radijAllahu anhu që të falet me njerëzit duke treguar se ai është më meritori për të qenë halife pas tij. Ditën e Hënë më datë dymbëdhjetë të muajit Rabiü El-Evel të vitit njëmbëdhjetë hixhri ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem doli te njerëzit kur ata po falnin namazin e sabahut. Ngriti perden dhe hapi derën derisa ata ta shihnin atë, ndërsa ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem u bëri me shenjë që ta përfundojnë namazin dhe u buzëqeshi. Pastaj para drekës ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem vdiq. Vdekja e tij ishte fatkeqësia më e madhe që kishte goditur muslimanët. Muslimanët u pikëlluan shumë nga vdekja e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem. më pas njerëzit u bashkuan rreth Ebu Bekrit radijAllahu anhu dhe ia dhanë besën atij për të qenë halife. Askush nuk ishte kundra për t’ia dhënë besën atij, sepse njerëzit e dinin se ai radijAllahu anhu ishte nga të parët që pranoi islamin dhe e njihnin vlerën e tij tek umeti pas Profetit sal-lAllahu alejhi ue sel-lem. Pastaj atë sal-lAllahu alejhi ue sel-lem e lanë dhe e qefinosen me tre rroba të bardha dhe e varrosën në vendin në të cilën edhe vdiq, në dhomën e nënës së besimtarëve Aishes radijAllahu anha. Ky është ligji i Allahut me profetët e Tij; ata varrosen në vendin ku vdesin. Atij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem ia falën namazin e xhenazes shumë prej njerëzve dhe xhinëve. Salavatet dhe selamet e Zotit qofshin mbi të! Ne dëshmojmë se ai sal-lAllahu alejhi ue sel-lem e kreu amanetin që i ishte ngarkuar (e përcolli shpalljen e Allahut), e këshilloi umetin dhe u përpoq në rrugën e Allahut me një përpjekje të vërtetë dhe të madhe. Allahu e shpërbleftë atë sal-lAllahu alejhi ue sel-lem me shpërblimet më të mira! Dhe falënderimet i takojnë vetëm Allahut, Zotit të botëve!

Testi i tretë

Pyetjet

E saktë – E gabuar

Ruajtja e deleve nga Profeti alejhis-selam ishte shkak për durimin dhe mëshirën e tij ndaj të dobëtve dhe kujdesit për ta.

Kur Profeti alejhis-selam mbushi 40 vjeç dielli profetësisë shkëlqeu tek ai dhe Allahu e nderoi me mesazhin e Tij ditën e xhuma.

Mundimet e kurejshëve ndaj të Dërguarit të Allahut alejhis-selam u ashpërsuan dhe e rrethuan (bllokuan) atë në vendbanimet e Ebu Talibit tre vjet. Ai alejhis-selam doli nga kjo gjendje në moshën 49 vjeçe.

Ai alejhis-selam u lind në Meke: vitin e ngjarjes së elefantit 53 vite para hixhretit të dyja bashkë.

Fillimi i shpalljes së tij alejhis-selam ishte kur: iu bë e dashur vetmia ëndrrat e vërteta të dyja bashkë.

Numri i etapave të shpalljes janë: pesë shtatë tre.

Shkallët e thirrjes së tij alejhis-selam janë: dy tre pesë.

Pastaj ai alejhis-selam u mbart me shpirtin dhe trupin e tij për në xhaminë Aksa dhe pastaj u ngrit në qiellin e shtatëtek Allahu. Allahu i foli drejtpërdrejtë dhe i bëri detyrë pesë namaze. Pra, ai u ngrit tek Allahu me trupin e tij me shpirtin e tij me trupin dhe shpirtin e tij.

Xhamia e parë e ndërtuar në Islam është: Xhamia e Shenjtë Xhamia e Profetit
 Xhamia Aksa Xhamia Kuba.

Ndryshimi i kibles u bë: në Meke para hixhretit në vitin e dytë hixhri në vitin e tretë hixhri.

Beteja e Bedrit ndodhi në Ramazan në vitin: e dytë hixhri në vitin e tretë hixhri.

Të parët që besuan të Dërguarin alejhis-selam	Ali bin Ebi Talib	-Bilal bin Rabah	-Zejd bin Haritkeh	-Ebu Bekri
Prej burrave	☐	☐	☐	☐
Prej fëmijëve	☐	☐	☐	☐
Prej shërbëtorëve	☐	☐	☐	☐
Prej robëve	☐	☐	☐	☐

Kujdestaria e tij alejhis-selam Ebu Talibi- Abdulmutalibi-rreth 9 vjeç- Abdullah bin 9 vjeç Abdulmutalibi,

Pas nënës e mori gjyshi tij i cili vdiq kur ai alejhis-selam ishte në moshën	☐	☐	☐	☐	☐
Pastaj e mori xhaxhai i tij dhe i Dërguari	☐	☐	☐	☐	☐
Nëna e tij vdiq dhe nuk e plotësoi	☐	☐	☐	☐	☐

Betejat e tij dhe dërgimi i ushtrive të tij alejhis-selam 10 vjet, 6, 17, 9 prej tyre, në një betejë të vetme

Të gjitha dërgimet e ushtrisë dhe ekspeditave ishin pas hixhretit për një kohë:

☐	☐	☐	☐	☐
--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------

Dërgimi i ushtrive dhe ekspeditave të tij ishin afërsisht:

☐	☐	☐	☐	☐
Numri i betejave të tij	☐	☐	☐	☐
Ai alejhis-selam luftoi vetë	☐	☐	☐	☐
Ai alejhis-selam u plagos në	☐	☐	☐	☐

Pasqyra e lëndës

Parathënia e librit.....	
Virtytet e Profetit sal-lAllahu alejhi ue sel-lem.....	
Testi i parë	
Udhëzimi i tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem.....	
Testi i dytë	
Prej veçorive të tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem.....	
Të afërmit dhe gratë e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem.....	
Historia e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem para profetësisë.....	
Fillimi i Shpalljes.....	
Periudha mekase prej historisë së sal-lAllahu alejhi ue sel-lem.....	
Periudha medinase prej historisë së tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem.....	
Përmbledhje e betejave të tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem.....	
Sëmundja dhe vdekja e tij sal-lAllahu alejhi ue sel-lem.....	
Testi i tretë	
Pasqyra e lëndës.....	